GERARDI VROLIK

CATALOGUS

PLANTARUM MEDICINALIUM

IN

PHARMACOPOEA BATAVA

MEMORATARUM.

Editio altera auctior.

ACCEDIT

INTRODUCTIO

DE STUDIO BOTANICO RECTE INSTITUENDO.

AMSTELODAMI
Apud Gulielmum Holtrop.
MDCCCV.

V I R I S,

ERUDITIONIS, DOCTRINAE ATQUE INGENII

LAUDE

C E L E B E R R I M I S,

SEBALDO JUSTINO BRUGMANS,

M. D. Medicinae, Chemiae, Botanices et Histor. Natur. in Academia Lugduno-Batava Professori ordinario, cet.

P E T R O D R I E S S E N,

M. D. Medicinae, Chemiae, Mater. Med. et Histor. Natur. Professori ordinario in Academia Groningana, cet.

JOHANNI RUDOLPHO DEIMAN,

M. D. Amstelodamensi, cet.

In conscribenda Pharmacopoea Batava

S O C I I S,

AMICIS CARISSIMIS,

hocce opusculum

ſacrum vult

AUCTOR.

PRAEFATIO.

Quum anno praeterlapso Catalogum plantarum medicinalium, *in* Horto Medico Amstelodamensi *cultarum et memoratarum in* Pharmacopoea Batava, *publicam in lucem ederem, nequidem divinare potui, tam parvo temporis spatio totam hancce Editionem distractum iri, ut jam altera vice novam curare coactus fuerim. Res praeter exspectationem evenit, mihique novum injecit calcar, ut opusculum quantumpote redderem perfectius.*

Solas hic memorari plantas, de quibus certo, aut saltem quadam verisimilitudinis specie constat, partes pharmaceuticas desumi, vix opus est, ut indicem. Hoc unum dico, herbas asterisco (*) vel unico, vel pluribus notatas, ad illas pertinere, quibus mercatores nonnulli mala fraude utuntur, ut pharmaca turpiter depravent, maximo plerumque aegrotantium damno.

 Quod

Quod ad methodum, quam in plantis disponendis ſum ſecutus, Linnaeana eſt, antiquior illa, qua in Claſſes viginti quatuor totum Vegetabile Regnum dividitur. Ne vero aliquis ſibi in animum inducat, me improbare emendationes illas, quas celeberrimus propoſuit THUNBERG, *omnes Syſtematis Sexualis Claſſes ad viginti reducens, dum vigeſimam, vigeſimam primam, vigeſimam ſecundam et vigeſimam tertiam reliquis intermisceat, ex numero aut ſtaminum connexu distributionem inſtituens. Neque prorſus ignoro Syſtematis mutationes, quas clariſſimus* LILJEBLAD *introductas voluit; ex cujus lubitu Claſſium numerus decimum ſextum non ſuperaret: vel denique, ne diutius hiſce immorer, celeberrimum* VON SCHREBER *vigeſimam quartam Claſſem in ſex ordines diviſiſſe, quorum primus comprehendit* Miscellaneas, *ſecundus* Filices, *tertius* Muscos, *quartus* Hepaticas, *quintus* Algas, *ſextus* Fungos.

Status, quo hodie quidem apud nos verſatur res herbaria inter illos, quorum in uſum Catalogum huncce concinnavi, vix ſinebat, ut alia procederem ratione. Ne dicam, in libris pleriſque bo-

botanicis, quibus hujus rei ſtudioſi utuntur, nullam omnino de mutationibus iſtis mentionem fieri. Quam ob rem in Introductione ipſe ego de emendationibus ſilere, conſultius duxi, quam verborum ambage Tyronibus nocere.

Generum characteres atque ſpecierum plerosque deſumſi ex praeſtantisſimo opere (*a*), *quod celeberrimo debemus* WILLDENOW, *non vero omnes. Primo quidem illud prohibuerunt Claſſes ultimae, quae deſiderantur; at vero huic rei et illud accedit, quod ex noſtris et aliorum obſervationibus mutationes quasdam aut ad ſpecies, aut ad genera recte deſinienda pasſim attulerimus. Si aliorum ſecutus ſum ductum, horum diſerta fit mentio.*

Patriam cujuscunque ſtirpis indicavi, ut pateat, ſitne exotica, vel nobis indigena; utrum in hortis uſui medico colatur, an vero aliunde pe-

(*a*) CAROLI A LINNÉ *Species plantarum*, Editio quarta, post Reichardianam quinta, *curante* CAROLO LUDOVICO WILLDENOW.

peti debeat. Ubicunque locus natalis expresſis verbis non fuerit memoratus, Belgium ſignificatum volui.

Linnaeanis officinarum ſubjunxi nomina, ut eo opusculum majorem habeat utilitatem; addidi demum partes, quae dicuntur uſuales; illas vero ſolas, quas Gubernatorum Reipublicae Batavae ſumma auctoritate ſancitas noverim. Magnopere profecto ſperandum foret, omnes nos cognitas habere plantas, e quibus pharmaca deſumuntur. Botanicorum indefesſus labor nuperrime magnam adduxit lucem, omnia autem nondum ſublata ſunt dubia, ita, ut de multis originem divinare nequidem posſimus. Quae est ratio, cur de partibus illis, quarum origo plane est incognita, in hac ſerie plantarum nullam fecerim mentionem.

Scripſi
die 13tio Menſis Julii
Anni MDCCCV.

DE

DE STUDIO BOTANICO RECTE INSTITUENDO.

Praecipuus, ob quem Botanica est discenda, fcopus, in eo confiftit, ut plantae obviae posfint ab omnibus aliis distingui.

Si pauca duntaxat exifterent vegetabilia, vix aliqua artis, five disciplinae forma opus foret. Jam vero cum in Regno vegetabili formarum, quibus fpecies conftituuntur, fit ingens diverfitas et multitudo; cum porro illarum formarum affinitates fint multiplices, unde facile inter fe confundantur, necesfe fuit, ut methodus inveniretur, qua plantarum agnitio posfet esfe eodem tempore et facilis, et certa.

Quid ergo *methodus* fit *botanica*, quisque facile intelligit. Nihil nempe aliud est, nifi via, quam Botanicus fequitur, ut plantas ipfe agnoscat et aliis agnoscendas exponat.

Ante omnia vero tenendum est, quid ad ejusmodi methodum requiratur. Primo quidem omnes intelligunt, quod, cum hîc agatur de plantis numerofisfimis agnofcendis, ante omnia nomina exiftere debeant, per quae

ipſa vegetabilia distinguantur. Dein requiruntur, cum tot recepta ſint nomina, quot ſunt ſpecies plantarum, notae conſtantes et perpetuae, quibus illae plantae dignoscantur ab aliis. Notae enim cauſam ſistunt, cur distinguantur, cur determinato nomine deſignentur. Discernuntur itaque plantae per nomina, non propter nomina.

Notae illae, quibus plantae distinguuntur et ob quas earum diſcrimen notatur, vocantur *characteres botanici.* Characteres illi debent etiam ſignificari aptis terminis, certis et accuratis, deſumendis, ut ipſa rei indoles declarat, ex diverſis partibus, e quibus plantae agnoscendae conſtant. Altero ergo loco ad plantas dignoscendas requiritur, ut conſtituantur *termini*, apti ad exprimendum quam accuratisſime formam, ſingulis plantis propriam.

Partium haec expoſitio *technologia* est *botanica*, ſeu complexus terminorum botanicorum.

Cernitur itaque, non alio modo viam posſe parari ad cognitionem botanicam, niſi expoſitione praemisſa nominum plantarum, et terminorum technicorum.

His autem praemisſis, nondum planta poteſt agnosci, nondum methodus botanica est condita; verum ſic jam propius ad methodum accedimus. Methodus quippe ejusmodi, quae et *ſyſtema* dicitur, ordo est, quem Botanicus ſequitur, ut plantam agnoscat. Hunc vero vel aptisſimis plantarum nominibus, adaequatisve terminis nequaquam conſtitui posſe, facile quis percipit.

Hoc in ordine illam viam ſequi cogimur, quam natura voluit, qua non niſi pedetentim et gradatim ad omnia, quaecunque fuerint, agnoscenda, progredi nobis conceditur,

tur. Hic ordo inprimis illud postulat, ut corpora agnoscenda ſecundum ipſorum formas aut convenientes, aut discrepantes; dividamus in *claſſes majores*, atque *minores*, hasque iterum ſubdividamus, donec tandem ad membra diviſionis ſeu ad *ſubdiviſiones* pervenimus; quae exiguae adeo ſunt magnitudinis, ut junctim eodem tempore facile mente comprehendi posſint.

Tam late patet naturae campus, ut niſi per partes eamus, cuncta confundantur. Mens etenim humana, quamvis innumera posſit complecti, ſi ſenſim et per gradus progrediatur, paucisſima tantum tenet, ſi multa ſimul ipſi comprehendenda exhibeantur.

Imitandi ubique Geographi ſunt, qui, Regni alicujus cognitionem deſiderantes, non incipiunt ab investigatione totius Regni, omniumque, quae in eo ſunt; ſed, qui Regnum primo dividunt in Dioeceſias; Dioeceſias in Provincias, Provincias in minores plagas. Dein ſingulas partes describunt, a minoribus incipientes in majoribus deſinunt.

Diviſio igitur Regni vegetabilis, ſimili ratione inſtituenda, *ordinem* ſistit *botanicum* ſeu *ſyſtema*. Hujus propterea expoſitio pariter expoſitioni plantarum praemittenda erit.

Ex hisce jam omnibus facile liquet, quomodo ſit iter ingrediendum, ut via aperiatur, quae ad cognitionem botanicam ſola ducit. Primo loco *nomina plantarum* generatim ſunt exponenda; altero loco venit *technologia*, tertio loco *expoſitio ſyſtematis*.

Nomina plantarum, ut omnium rerum, quarum nobis ſit uſus, ſunt arbitraria, nec, niſi de ipſis conveniant omnes, rei certo determinandae inſervire posſunt. Hoc in ſtatu verſabantur ſtirpium denominationes eo tempore, quo res herbaria in ſcientiae formam nondum erat redacta.

Veteres enim, et inter hos graeci, qui rem herbariam primi excoluisſe existimantur, ita in botanicis procesſerunt, ut vires plantarum potius, quam legitimam cognitionem, ex qua nomen ſolum peti debet, posteros edocerent. Unde non mirum, etiam provecta Medicina post HIPPOCRATIS aetatem, THEOPHRASTUM, qui philoſophandi ratione inter botanicos longe praestitit, de conſtituendis plantarum nominibus, ex partium anatome, ne quidem cogitasſe.

Ceteri in medicamentis indagandis, aut evulgandis curam maximam, in explicandis vero et deſcribendis plantis parum operae poſuerunt, et nomina earum non ex rei natura, id est, ex partium quarundam forma conſtanti et perpetua, ſed quaſi fortuito ex aliis rationibus, ad docendi discendique facultatem minus facientibus, imo plane ineptis, eruerunt.

Si hac via non incesſisſent veteres Medici, ſed accuratius herbas, uſu ſalutari ſibi probatas, definivisſent; ſi certas, nec mutabiles earum exhibuisſent notas, optime profecto conſuluisſent posteris, et ſcriptis ſuis exoptatisſimam ac ſolidam ad nos detulisſent frugem, qua nunc, dum nomina vaga notasque valde incertas accepimus, fere prorſus caremus.

Omni procul dubio grave malum cenſenda est nomi-
num

num illa varia applicandi methodus, five, cum uni eidemque plantae multa diverfa nomina imponantur, five, quod pejus est, cum unum idemque nomen diverfis plantis tribuatur. (*a*) Magnopere hinc optandum fuit, ut ipfi Botanici inter fe de nominibus plantarum convenirent, eademque ad certas regulas plantis, novisfime inventis, aut aliis, male denominatis, imponerent.

Has regulas LINNAEUS demum propofuit, quas magno fcientiae botanicae incremento ab hodiernis receptas videmus, quasque in fua *Critica Botanica* (*b*) cunctas enumeravit.

Omnes plantae Viro Egregio duobus infigniuntur nominibus, quibus ab omnibus, affinitate fibi junctis, facile diftinguuntur. Ut in vita fociali quaeque familia fuum gerit nomen, quo ab alia quavis discernatur, fic quoque, post TOURNEFORTIUM, LINNAEUS ftirpibus quibusdam nomen commune impofuit, quo vel a proximis facile dignoscuntur, vocavitque nomen illud genericum. Quum vero quisque, ad familiam licet pertineat eandem, ab affinibus discernatur, oportet, et eo fcopo proprium fibi nomen acquifiverit, pari modo vegetabilibus praeter nomen, quo genus indicatur, aliud fuit concesfum, quo ab omnibus, in eadem familia five co-

(*a*) Vid. G. CHR. OEDERI, Elementa Botanicae, §. 140. pag. 134 et feq. Hafniae 1764.

(*b*) Critica botanica, in qua nomina plantarum generica, fpecifica et variantia examini fubjiciuntur. Leidae anno 1737. 8°.

eodem genere junctis, dignofci posfint. Specificum nomen illud dicunt, plantamque, quae eodem ab aliis, fibi proxime junctis, feparatur, fpeciem nuncupant.

Contra ea haec nomina in plantis combinantur, ita quidem, ut, quod nobis priori loco ponitur, in vegetabilibus posteriorem occupet. Sic verbi gratia planta quaedam *Iris florentina* dicitur, non *florentina Iris*, ut ceterum deberet, fi nomen familiae five generis postponeretur, ut in nobis fit. Non enim RUYSCHIUM vocant RUYSCHIUM FREDERICUM fed FREDERICUM RUYSCHIUM, nomine familiae postpofito. Liceat nobis, ut res eo clarior evadat, exemplum ex animalibus petere. *Leo*, *Tigris*, *Leopardus* aliaque animalia pertinent ad eandem familiam, five ad idem genus, quod communi nomine *Felis* dicitur, five *felinum*. Si jam aliquod hujus familiae membrum binis nominibus, diftinctionis gratia a reliquis, indicatur, non *Leo Felis*, aut *Tigris Felis* dicitur, fed *Felis Leo*, *Felis Tigris*, et ita in reliquis.

Bina haec nomina, genericum atque fpecificum, fi invicem combinantur, illud conftituunt, quod *triviale* appellant. Triviale igitur nomen illud eft, quo naturae objecta vulgo innotefcunt.

Haec jam de nominum ratione fufficiant; ad ipfam terminorum technicorum confiderationem tranfeamus.

Omnes artes et difciplinae priva fibi habent quaedam vocabula, vix nifi ab earum cultoribus intelligenda. Quis, nifi Anatomicus verbi caufa voces intelligit, quibus varii corporis musculi, nervi, osfa denotantur?

Quis,

Quis, nisi Nosologus sit, nomina morborum sauvagesiana aliave intelliget? idemque hoc in ceteris obtinet doctrinis.

Verum ipsa haec denominatio res est, nequaquam facilis, vel ex lubitu dependens, summaque opus est in his vocibus cautela, ne vagae sint, aut quidquam alieni sub illis intelligatur, ut de nominibus plantarum mox monuimus. Requiritur enim, ut vocabulum idem semper atque constanter designet, et ejus significatio diligenter et accurate determinetur. Eoque magis illud necesse est, ubicunque ea est disciplinae ratio, ut per suam naturam plurima requirat vocabula, ad varias res, circa quas versatur, denotandas. Haec autem cum Botanicae sit ratio, elucescit, quantum ad hanc exercendam valeat recta terminorum constitutio, et constitutorum cognitio perfecta.

Habet praeterea Botanice hoc prae aliis disciplinis, quod sine artis terminis, non nisi longarum descriptionum ope pars aliqua plantae, cjusque ab aliis differentia designari possit; quod adhibitis terminis, rite determinatis, unico fit vocabulo. Ita verbi causa folium, quod Botanicis *repandum* dicitur, si aliis verbis describere quis vellet, *folium* esset, quod sinubus parum profundis distinguitur, ita ut discum non penetrent; sed in margine tantum excisi sint. Sinus autem hi, tum etiam anguli eorum parum prominentes, semper rotundi sunt, quod inprimis ad notionem distinctam folii repandi requiritur. Fingite *flores*, *fructus*, *nectaria* et reliquas plantae partes hoc modo descriptas, quot essent systematis, aliquot vegetabilium millia comprehendentis, volumina? Quis

est, qui prae taedio tam longarum descriptionum a studio hoc non deterreretur? Legat, qui de veritate hujus rei dubium movere sustinet, taediosas illas descriptiones, apud veteres Botanicos passim obvias, qui rite instructis terminis nondum gaudebant, et vehementer fallor, nisi artis terminos prae hisce eligat descriptionibus.

Imminuendo huic incommodo operam quidem dederunt quotquot posteriori tempore meliorem Botanicen colendi methodum secuti sunt, cum varii artis termini sensim in hoc studio invaluerunt. Obstabat tamen illud, quod unanimo consensu non satis essent sanciti, et ab aliis hoc, ab aliis alio sensu adhiberentur. Unde magna confusio exorta, et res admodum facta fuit necessaria, ut pro quovis fere auctore botanico recte intelligendo peculiare quoddam institueretur *Lexicon.*

Nostris vero temporibus et hos terminos fixos, et cunctorum Botanicorum consensu sancitos habemus, quod LINNAEO potissimum acceptum est ferendum. Horum autem terminorum ea est ratio, ut tyronibus eorum explicatio omnino sit necessaria, quum sine hac explicatione paucissimi intelligantur. Si quis enim evolvat latinae et graecae linguae peritus, *Systema vegetabilium*, vel *Genera* et *Species plantarum* LINNAEI, videbit utique, hos libros lingua quadam, latinae graecaeque simili, esse conscriptos; plerasque voces, per se spectatas, etiam latinas esse observabit, sed quid in contextu significent ignarus, de illorum sensu nihil plane vel conjectura assequi poterit.

Nemo verbi gratia ex harum linguarum cognitione

per-

percipere valet, quid ſibi velint *ſtigma*, *pericarpium*, *ſtamen*, *nectarium*; qua ratione differant *folium villoſum*, *tomentoſum*, *ſericeum*, *lanatum*, *barbatum*, *piloſum* cet; quid *bracteam* a *ſtipula* distinguat et innumera alia. Multoque magis explicatione terminos illos indigere, qui vix latini ſunt, ſed fere barbari, quales nonnulli occurrunt, ſponte patet.

Horum igitur terminorum cognitio primum est, quod Botanophilo discendum incumbit. Sine hac etenim cognitione definitiones plantarum, quae horum terminorum ope fiunt, nullo modo concipere valet, adeoque nec plantam obviam in ſyſtemate reperire, aut cognoscere.

Ut jam apto nomine et bene inſtructis terminis planta ab omnibus aliis dignoscatur, maxime inſerviunt *Methodi*, vel, quae dicuntur, *Syſtemata Botanica*.

Qualia haec dicantur, ſupra jam monui. Pauca vero ſunt addenda, ut habeatur generalis eorundem notio.

Quippe non omnes eodem proceſſerunt modo ſyſtematum conditores in ordinandis regni vegetabilis incolis. Alii ſequuntur *Methodum Naturalem*, alii *Artificialem* ſuam faciunt. Qui naturalem methodum ſequuntur, incipiunt colligendo ſpecies in genera, de ſimilitudine et affinitatibus earum unice ſolliciti. Pergunt pari ratione conjungendo genera in ordines, ordines reducendo ad claſſes, vel, neglectis ordinibus, ad ſpecies, genera, et claſſes omnia vegetabilia referunt; unde univerſum denique vegetabile Regnum, ipſa natura duce, compoſitum cernitur. Hi ergo progrediuntur a ſectionibus inferioribus

ad ſuperiores, et ſyſtema ſuum ad naturae ductum conficiunt, non vero naturam ad formatas ſibi ideas torquent, neque quae natura ſua, id est affinitatibus maxime diſtant, in ſchemate ſuo proxime conjungunt.

Methodus illa certe omnibus reliquis praeferenda foret, ſi modo omnes Regni vegetabilis ſpecies, et intima ipſarum ſtructurae convenientia, a qua omnis virium ſimilitudo pendet, forent compertae. At dum utrumque hucusque deſideratur, maximis methodi naturales vitiis laborant. Sume verbi gratia quodcunque placuerit genus, et videatur ſpecierum, in illo collectarum, ſumma ſimilitudo, adeo ut, quae ſpecies jure demi, quae addi posſit, nulla in univerſo plantarum numero nunc quidem appareat, oportet tamen, ſi pronunciare cupias, genus illud intra eosdem limites immutabile omni tempore permanſurum, certus ſis, nullam unquam, ne inter ignotas quidem, comparituram ſpeciem, quae ad unam alteramque iſtarum congenerum affinitate propius accedat, quam, quae ipſis est mutua. Nam ubi tales comparent ſpecies, et quot quotidie non apparent et detegentur olim, postulat Botanici officium, ut meliora ſequatur, migrabuntque nunc ex hoc, nunc ex alio prisco genere plantae quaedam, advenis ſociandae, in nova genera, aliquando in novos ordines, aut parandus erit noviter detectis locus in generibus priscis horumque mutabuntur limites; quin videas interdum prisca genera, avulſis paulatim omnibus ſpeciebus plane disſolvi et interire.

Propoſitae difficultati accedit, quod omnium generum in ſyſtemate naturali variabilis complexus, limitesque non-

nondum conſtituti ſint, quippe qui dependent a vario plantarum examine et quaſi vario ſtatu, quem ſibi quisque Botanicus, Regnum vegetabile perluſtraturus, eligit; a vario de ſimilitudine et disſimilitudine judicio, ſive quis in hac potius parte ponat, ſive in alia alius; porro ab uniuscujusque post perſpectas difficultates placito, quales, quotve notae ſingulares ad effingendum characterem, ſive clasſis cujusdam, ordinisve, vel generis conjungendae videantur, quales quotve ſejunctae conſtituendis pluribus generibus ſufficiant; ab ipſo denique numero inventarum ſpecierum, et multitudine agnitarum formarum ſtructurae vegetabilis.

Quae ultima difficultas mihi quidem maxima videtur. Nam ſi prius cognitas haberemus omnes formas ſtructurae vegetabilium, quas tamen ſua complecti mente, ac ſatis accurate perſpicere homini nondum fuit concesſum, forent profecto fundamenta ejusmodi, quibus genera invariabilia ſuperſtruere posſemus. Usque eo vero maxime caducum erit aedificium, quod talem ſupra lapidem ſtruitur, usque eo nempe deficient notae ſive characteres perpetui omnibus cujusdam clasſis ſtirpibus, nec in aliud quadrantes alius clasſis vegetabile. Nam quando in aliquam vere naturalem plantarum clasſem, quarum affinitatem primo ſtatim obtutu aperte agnoscimus, attentius inquiritur, obſervare licet, ſingulas notas, etſi in plerisque ſpeciebus obvias, plerumque tamen in una alterave ſpecie deësſe; deficere ideo plerasque a mutua plantarum affinitate, paucisſimasque tantum conſtanter in omnibus clasſis ſpeciebus, nulla excepta, reperiri; cumque

dein

dein eadem clasſis comparetur cum aliis naturalibus cognatis clasſibus, apparet, istas imperfectas notas ſociari in his clasſibus cum novis multis plantarum qualitatibus, de primo dicta clasſe ſeparatis.

Huic methodo, quam naturalem dicunt, opponitur artificialis, in qua plantae in ordines dispeſcuntur, habita ratione unius alteriusve notae arbitrariae, ſed certae, conſtantis et facile obſervandae.

Cum requiratur, antequam progrediar, ut, quantum-pote, distincta detur notio et methodi naturalis, et methodi artificialis, liceat aliunde exemplum petere.

Idem hîc locum habet, quod in omni disciplina, imo ubivis, ſi aliquo ordine vel res, vel ideae disponantur. Verbi gratia tradenda ſit aliqua disciplina; Chemiam ſumamus. Hîc invenimus multa obſervata, a Chemicis facta, digerenda, ne omnia inter ſe confundantur. Jam vero alius obſervata disponit, affinitate vera et naturali ſibi proxima, ut, verbi cauſa, quidquid ad *Aërem* pertineat, ſingulari capite exponat, dein alio capite, quidquid ad *Salia*, alio quidquid ad *Metalla*, ad *corpora inflammabilia*, et ita porro, comprehendat. Alii iterum Chemici nulla ſervata affinitate naturali, intuitu peculiaris cujusdam notae arbitrariae, ſed conſtantis eadem illa obſervata disponunt. Exempli loco hîc inſerviant literae, quae dicuntur, alphabeticae. Hac in diſpoſitione omnia illa obſervata, quae ad Chemiam pertinent, iisdem literis initialibus ſub eodem capite locantur. Ita jam *Aër*, *Aqua*, *Argentum*, *Aurum*, reliqua ſub eodem

ca-

capite comprehenduntur. Jam vero posteriores illi methodum ſequuntur artificialem, priores naturalem.

Niſi, quatenus ad hanc methodum naturalem pertinet, locum haberent difficultates, modo memoratae, praeſtaret certe prior illa. Nunc autem posterior, inprimis in botanicis, erit praeſtantior, cum longe faciliori ratione tyrones ducat ad finem nostrae artis, qui verſatur circa plantas agnoscendas. Agitur enim de planta incognita invenienda in ſyſtemate.

Talis Botanicus, qui ſyſtema artificiale in uſus vocat, comparandus est cum Chemico, qui de corpore, cujus agnitionem deſiderat, cognitionem philoſophicam non habet, ſed unam tantum notam novit.

Ex notione itaque methodi artificialis intelligitur, tales posſe dari multiplices, prout ex aliis partibus deſumuntur notae, ad quas plantae disponuntur.

Ejusmodi methodum omnes ſequuntur, qui, cum ad examen et perluſtrationem totius Regni vegetabilis animum appellant, propoſitam habent ejus ideam quandam generalem, ſeu ſchema quoddam pro arbitrio et propriis placitis effictum, quod ſibi exſequendum ſumunt, et ad ſyſtematis normam pergendo plantarum ſpeciebus ſingulis eos locos asſignant, quos methodi leges praeſcribunt: ſeu methodum artificialem ſequuntur, qui partem quamcunque alicujus plantae ſibi pro ſyſtemate condendo examinandam ſumunt, et ad hanc unicam partem omnes differentias genericas referunt.

Methodi illae artificiales, licet locum nullum relinquant ſpei conſervandi affinitates plantarum, ſua tamen ſecum ſe-

ferunt commoda, ut carere illis Botanici non posſint. Quaevis etenim talis methodus occaſionem praebet contemplandi Regnum vegetabile ex nova quadam parte; investigandi, quantum quaevis pars ſtructurae plantarum ſigillatim valeat et quales notae in quavis a natura reconditae ſint. Inter quas ſemper multae reperiuntur, quae alioqui in mentem non venisſent, quae autem ad veras affinitates clasſesque naturales conſtituendas faciunt. (*a*)

Tali itaque methodo inſervire posſunt *radices, folia*, uno verbo, omnes vegetabilium partes. Sed non omnes aeque bene huic ſcopo ſufficiunt. Tria nempe ſunt requiſita, ob quae pars aliqua ad ſyſtema condendum commendatur. Primum est, ut in tali parte detur copioſa differentia, deinde ut in quaque ſpecie ſit conſtans, tandem, ut facile agnoſcatur.

Hinc radices nil valent, ob defectum tertii requiſiti; nec folia, cum forma conveniat in ſpeciebus diverſisſimis, nec caules, cum differentia non ſat magna ſit, et ita porro. Sic etiam, quod GUETTARDUS propoſuit ex glandulis pilisque condendum ſyſtema non valeret. Nam et plures herbae iis prorſus deſtituuntur, et ipſae illae partes, ſi adſint, aegrius, aut non niſi armatis oculis obſervari queunt.

Omnibus bene perpenſis, in nulla parte illa requiſita modo praeſtantiori habentur, quam in *flore* atque *fructu*. Hinc etiam, inde a TOURNEFORTIO, praeſtantisſima ſyſtemata artificialia ex flore et fructu ſunt condita.

No-

(*a*) Confer OEDERI Elementa Botanicae. §. 127. pag. 115.

Nolo haec fyftemata recenfere, cum in generalibus fit fubfistendum et recta via pergendum ad ea, quae ad examen plantarum ducunt.

Verbo itaque dicendum est de fyftemate illo, quod omnes fere Botanici fequuntur, quodque LINNAEO debetur, dictum *Syftema Sexuale.*

LINNAEUS in promovenda re botanica longe alium ordinem introducens, novum prorfus fyftema non modo excogitavit, fed omni numero abfolvit, *fexuale* fcilicet, ab organis masculis et femineis plantarum defumtum.

Dividit fyftema illud in viginti quatuor Clasfes, cuique Clasfi Ordines fuos fubjunxit, Ordinibus fubdidit Genera, Generibus Species. Clasfem compofuit abftrahendo unam partem fructificationis, numerofis plantis communem; ordinem alteram abftrahendo, in paucioribus obfervandam; genus fumendo omnes fructificationis partes, earumque modificationes, quae inveniuntur in fpeciebus. Hae fua vice differunt aut caule, aut foliis, aut difpofitione florum. Species agnoscit, quando plantae, praecipua fructificationis attributa communia offerentes, figuram variam foliorum, difpofitiones florum, caulem varium, cetera exhibent. Clasfis itaque nomine intelligit congeriem ordinum, quibus nota quaedam communis adeo propria est, ut ab omnibus aliis plantarum ordinibus prorfus differant; ordinem vocat, generum quandam congeriem, quibus peculiari nota a reliquis generibus ita diftinguuntur, ut minime cum hisce confundi queant;

ge-

generis nomine ipſi venit plantarum congeries, quibus nota propria ſeu character idem apprime convenit; ſpecies denique ejusdem generis dicendae ſunt, quae praeter characterem, generi proprium, alia ſingulari nota diſtinguuntur a ceteris ejusdem generis plantis.

Plantae verbi gratia omnes, quibus *Geniſtae* nomen est, non tantum a ceteris generibus diſtinguuntur nota propria, omnibus *Geniſtae* plantis communi; ſed a ſe invicem ſingulari quadam, ſpeciebus ſingulis hujus generis ita propria, ut non alii ejusdem generis conveniat.

Exemplo ſint *Geniſta ſagittalis*, et *canarienſis*. *Geniſta* ſeu *Geniſtae* genus ab affinibus distinguitur eo, quod calyce bilabiato ſit inſtructum, labio ſuperiori bidentato, profundius diviſo; labio inferiori tridentato, ſubaequali. Dein quod vexillum oblongum habeat, a ſtaminibus atque piſtillo deorſum reflexum. Hanc notam omnes *Geniſtae* ſpecies communem habent. Haec vero non ſufficiebat, ut inter ſe discernerentur ejusdem generis ſpecies. Quaevis ſibi privum postulabat characterem, qui in exhibitis plantis per ramos et folia conficitur. *Geniſta ſagittalis* enim in eo differt a *canarienſi*, quod rami ſint ancipites membranacei, articulati; folia ovato-lanceolata, dum *canarienſis* folia utrinque ſint pubescentia, et rami angulati.

Ut de generibus conſtet, bene eorundem definiti ſint characteres, oportet. Horum triplicem LINNAEUS poſuit differentiam.

Sunt vel *naturales*, vel *factitii*, vel *esſentiales*. Esſen-

ſentiales characteres ſunt ejusmodi, qui notam generi, cui applicantur, ſingularem ſubministrant et unica idea genus a congeneribus ſub eodem ordine naturali diſtinguunt, (*a*) adeoque nota ſingulari genera maxime affinia ſeparant. Ejusmodi characteres verbi gratia ſunt denticuli ſtaminum in *Brunella*, *Crambe*; pori nectariferi in unguibus petalorum *Ranunculi*, nectaria tubuloſa *Hellebori*; in *Salvia* filamenta transverſe pedicello affixa, cet.

Si omnium generum characteres esſentiales detecti esſent, facillima evaderet plantarum agnitio. Characteres ergo ejusmodi generibus distinguendis optimi ſunt, ſed vix ubique posſibiles, cum non omnes plantae talem prae ſe ferant ſtructuram convenientem, ut omnibus ejusdem generis ſpeciebus nota talis applicari posſit.

Hinc ad alios confugerunt Botanici; *factitios* fecerunt characteres, ex leviori aut inconſtantiore quadam nota deſumtos, quibus genus ab aliis generibus, ejusdem tantum ordinis artificialis, diſtinguunt. (*b*) Exemplum ejusmodi habemus in *Malva* et *Althaea*, quarum floris partes, nominatim calycis exterioris, ſolo numero differunt. Notam illam cum plurimis plantis habent communem, cum nullo vero genere ſub eodem ordine artificiali comprehenſo.

Saepius etiam characteres ejusmodi adhibentur, ut genus quod-

(*a*) Vid. CAROLI LINNAEI Philoſophia Botanica, § 187. Pag. 128. Edit. ſecundae, Viennae 1783. 8°.

(*b*) Vid. loc. cit. § 188, Pag. 129.

quoddam naturale propter frequentiorem ſpecierum numerum in plura genera artificilia dividi queat.

Maximo denique labore LINNAEUS omnes pro quoque genere floris partes deſcripſit a calyce ad maturitatem fructus; unde naturalia denominata fuerunt genera, et qui his definiendis inſerviebant, characteres, naturales fuerunt dicti. (*a*) Hi ergo omnes notas genericas poſſibiles definiunt, adeoque eſſentialem et factitium includunt, omnibusque inſerviunt methodis, quae aut excogitatae fuerunt, aut olim proponentur.

Verbi gratia in LILIO, adeoque in omnibus LILII ſpeciebus, *Calyx* nullus est.

Corolla hexapetala, campanulata, inferne angustata. Petala ſunt erecta, incumbentia, dorſo obtuſe carinata, ſenſim patentiora, latiora: apicibus, obtuſis, craſſis, reflexis.

Nectarium: linea longitudinalis, tubuloſa, petalis ſingulis a baſi ad medium inſculpta.

Staminum filamenta ſex, ſubulata, erecta, corolla breviora. *Antherae* oblongae, incumbentes.

Piſtilli germen oblongum, cylindraceum, ſex ſulcis ſtriatum. *Stylus* cylindraceus, longitudine corollae. *Stigma* craſſiusculum, triangulare.

Pericarpium est capſula oblonga, ſexſulcata, apice cavo, trigono, obtuſo; trilocularis, trivalvis, valvulis pilo cancellatim intertexto connexis.

Se-

(*a*) Vid. CAROLUM LINNAEUM l. c. § 189. Pag. 129 et 130.

Semina numerofa, gemino ordine incumbentia, plana, éxtrorfum femi-orbiculata.

Obs. Nectarium *in aliis barbatum, in aliis inberbe.*

Petala *in aliis totaliter revoluta, in aliis non item.* (*a*) Sine hac notitia characteristica naturali, nullus folidam Botanices cognitionem acquiret. Novis enim detectis generibus, deftituto charactere naturali, Botanicus femper vacillabit. Qui igitur credit, fe fapere in botanicis ex esfentiali charactere, neglecto naturali, is fallit alios et fallitur ipfe, cum esfentialis, novis detectis generibus, nequeat non faepius fallax evadere. Character naturalis itaque generum plantarum fundamentum est, quo deftitutus nullus de genere rite judicabit; adeoque abfolutum fundamentum cognitionis plantarum est, et erit.

Hisce jam fundamentis fystema fuum artificiale fuperftruxit LINNAEUS, quod eo refpectu reliquis inprimis palmam praeripit, quod compendium haberi posfit omnium, quae ante LINNAEUM excogitata fuerunt, fystematum, quoniam generum characteres defumti fint ex forma *calycis, petalorum, pistillorum, ftaminum, nectariorum, pericarpiorum* et *feminum.* Praecipua autem fystematis bafis, ut antea vidimus, confistit in *ftaminibus* et *pistillis*, unde plantarum nuptiae vel generationis actus dependent.

His

(*a*) Vid. CAROLI a LINNÉ genera plantarum, curante D. JO. CHRISTIANO DAN. SCHREBER. Pag. 218 et 219. gen. 558. Francofurti ad Moenum 1789.

His nuptiis plantarum ſystematis *Clavem* ſuperſtruxit, (*a*) et quidem primo diſtinxit Clarisſimus Auctor inter plantas, quarum organa genitalia omnibus ſunt manifesta, et inter plantas, quarum aut ſunt incognita, aut vix perceptibilia. Primarum nuptias publicas vocavit, ſubſequentium clandestinas. Clandestinis nuptiis plantae cryptogamicae ſolummodo propagantur, dum omnes reliquae, quae prima clavis linea intercipiuntur, publice actus ſuos exercent, vel potius organa genitalia plantarum cryptogamicarum tam exigua ſunt, aut quacunque ratione nobis latentia, ut vel oculis nudis non conſpiciantur, vel alio quocunque modo hominum conſpectum effugiant, dum ceterarum ad primum intuitum cuique ſunt manifesta.

Prima plantarum, publicis nuptiis propagantium, ſubdiviſio LINNAEO fit per *Monocliniam*, et *Dicliniam*. Voces illae originis graecae ſunt, ideoque laudandae, quod uno vocabulo accurate exprimant, quod latino ſermone non, niſi verborum ambage explicare posſimus. Vi vocis ad *Monocliniam* omnes pertinebunt flores hermaphroditi, id est, omnes, qui utriusque ſexus organa, ſive ſtamina et piſtilla in uno eodemque thalamo continent: ad *Dicliniam* autem pertinebunt omnes, quorum mariti et uxores diſtinctis thalamis gaudent. Quo intelliguntur omnes plantae, quae ad *Monoeciam*, *Dioeciam* aut *Polygamiam* referuntur.

Quum vero Auctor obſervaret, florum, qui herma- phro-

(*a*) Vid. Tabulam primam.

phroditi dicuntur, organa genitalia aut inter ſe diſtare et nullo modo esſe connata, aut ſibi admodum esſe propinqua et invicem concreta, *diffines* priores, posteriores *affines* vocavit.

Affinitatem agnovit in decima ſexta, decima ſeptima, decima octava, decima nona et vigeſima clasſe ſui ſystematis; in reliquis omnibus, quae ante has in ſystemate collocantur, *diffinitatem* locum habere affirmavit.

Tandem detexerat per plurima tentamina, magnitudinem ſtaminum in quibusdam plantis relativam ad ſocios ſuos, et, quoad ceteras, eandem esſe in omnibus. Hinc reſpiciens ad illos homines, qui, in ſtatu naturae vitam degentes, Magnates non agnoscunt, aut caput jugo ſubmittere non coguntur, *indifferentismo* comprehendit omnes tredecim clasſes priores, dum *ſubordinatas* vocavit omnes plantas, quarum mariti certi quidam reliquis praeferuntur, ſeu quarum ſtamina duo ſemper reliquis breviora ſunt.

Quae in clavi continentur clasſes, quaeque ſuis diſtinguuntur characteribus, qui ex ſolis ſtaminum et piſtillorum, id est, organorum genitalium masculinorum et femineorum numero, ſitu relativo, nexu, magnitudine aliisque petuntur differentiis, dum clasſium ipſarum ſectiones vario determinantur modo, qui in ipſa ſystematis explicatione elucescet.

In undecim prioribus clasſibus omnis differentia conſiſtit in numero ſtaminum. (*a*) Circa quae animadverti me-

(*a*) Confer tabulam ſecundam.

meretur, eadem ex receptaculo communi, corolla, aut calyce ortum ducere, 2°. flores, in quibus reconduntur, faciles esse conspectu, 3°. hermaphroditos esse, 4°. stamina a se invicem esse separata.

Si haec omnia in flore, cujus examen Botanicus instituit, reperiantur et stamina non ultra novendecim appareant, certus esse potest, plantam ad aliquam ex dictis classibus pertinere. Sin autem planta ultra novendecim stamina contineat, et stamina ipsa originem trahant ex interno calycis latere, in ceteris prioribus convenientia, ad duodecimam classem referatur, oportet, ad *Icosandriam:* vel si, ceteris paribus, flores pluribus, quam novendecim staminibus, instruantur, quae originem ducunt ex receptaculo communi, non ex calycis interno pariete, ad *Polyandriam* referendos esse concludimus.

Omnes hae classes pro numero pistillorum dein in varias sectiones dividuntur, quae examinanti nullas difficultates pariunt.

Sumamus verbi gratia plantam, cujus classis et ordo nobis sunt incogniti, quam autem aliunde novimus, ad quandam ex tredecim classibus prioribus pertinere; computemus numerum staminum et pistillorum, videamusque, si numerus ultra novendecim reperiatur, utrum ex calycis latere interno, an vero ex receptaculo communi oriantur stamina. Quod si fecerimus, facillime plantam quamque ad suam classem et ordinem reducemus.

Decima quarta classis illas comphrehendit stirpes, qua-

rum

rum ſtamina quatuor ſunt numero, quarum autem alterum par alteri eſt ſubordinatum, ſive minus reliquo. Pulcherrima profecto haec clasſis eſt, nam non ſolum ex florum habitu externo plerumque judicium ferre valemus de eo, quod intus latet, ſed fere omnia genera diſtinctas adeo notas in fronte gerunt, ut quisque naturae conſtantiam admiretur, quae per tot generationes minutisſimas illas particulas conſervaverit, in omnibus adeo perpetuas, ut ex primo plantae intuitu Botanicus de genere conſtituat. Ejusmodi verbi gratia ſunt antherae punctis osſeis adſperſae in *Leonuro;* antherarum paria cruciata in *Glechomate;* corollae labium inferius, utrinque dente ſetaceo inſtructum, in *Lamio;* calycis fauces villis clauſae in *Thymo*, cet.

Dividitur haec clasſis in ordines duos, quorum alter *Gymnoſpermia* dicitur, alter *Angioſpermia.* Ad *Gymnoſpermiam* omnes referuntur plantae, quae quatuor, nec pluribus, gaudent ſeminibus, quae nullo operculo tecta aut pericarpio incluſa, ſed nuda in ipſo calyce reperiuntur. Huc verbi cauſa pertinent *Thymus*, *Lamium*, *Lavandula*, cet.

Altero ordine, quae *Angioſpermia* dicitur, illae plantae comprehenduntur, quarum ſemina peculiari tegmine gaudent, nec ad floris inſpectionem nuda apparent. Exempli loco ſit *Digitalis purpurea.*

Decima quinta clasſis *Tetradynamia* dicitur. In hac clasſe ſex plerumque ſunt ſtamina, quorum quatuor imperium ex vocis ſignificatione in reliqua exercent, id eſt,

 iis

iis longiora ſunt. Unde Belgis dicuntur *viermagtige*, quae hac comprehenduntur plantae.

Subdivitur haec clasſis in duos ordines, in *Siliculoſam* et *Siliquoſam.*

Siliqua autem Botanicis dicitur pericarpium elongatum, bivalve, ſuturis duabus, ſeminibus affixis alternatim in utraque ſutura.

Siliculae nomine intelligitur ejusmodi pericarpium coarctatum, quod ſimul amplum vel ſubrotundum est.

In multis, primo fructificationis tempore, pericarpiorum forma adeo est ambigua, ut ex ſola conjectura, niſi aliunde innotescat, ordo conſtituendus videretur. Attamen pistilli ſtructura in *ſiliquoſis* et *ſiliculoſis* ita prorſus differt, ut, etiam in florentibus neque fructiferis utriusque ordinis herbis, vix unquam dubium exſurgere poſſit.

Quae jam ſequuntur tres clasſes, ſtamina continent inter ſe baſi concreta et coalita, aut in unam masſam, aut in duas partes, vel denique in plures.

Decimam ſextam clasſem *Monadelphiam* dixit LINNAEUS, ad fratres reſpiciens, qui ex eadem provenientes genitrice, unicam originem agnoscunt et proximis vinculis junguntur.

Continentur hac clasſe flores, quorum ſtamina in unum corpus a baſi ad determinatam altitudinem ſunt coalita, et ad ſummitates plerumque tantum discreta viſuntur.

Nulla hîc habetur pistillorum ratio ad ordines conſtituendos, qui jam ex ſolo ſtaminum numero definiuntur.

Ordines, quos in hac clasſe plantarum copia huc usque formare jusſit, ſunt plures. Exempli loco inſerviant *Tri-*

an-

andria, *Heptandria*, *Octandria*, *Enneandria*, *Decandria*, *Polyandria*. Postremus hic ordo omnes plantas ſibi asſociat, quarum numerus, quoad ſtamina, decimalem ſuperat.

Decima ſeptima clasſis *Diadelphia*, dicitur. Haec a priori in tantum differt, quod ſtamina non in unum corpus ſint concreta, ſed, in duo diviſa, pistillum amplectantur. Singulare autem in hisce est, quod unum plerumque ſtamen diviſionis cauſam conſtituat, dum reliqua omnia inter ſe coalita conſpiciantur.

Flores in hac clasſe plerique, ad angulum acutum a perpendiculo nutantes, ſtamina et pistilla intra corollae carinam abſcondita gerunt et tecta, atque vexillo, pluvias arcente, inſuper muniantur, ut maturetur foecundatio.

Eodem modo, ac prior potest ſubdividi.

Polyadelphiae clasſis omnes dicuntur flores, quorum ſtamina ex triplici, quadruplici, multiplici denique columna proveniunt. Connata quidem ſunt, at in plura discreta corpora, et maxime disſimilia fratribus illis germanis, qui in *Monadelphia* intimum illud conſervant connubium et unicum tantum corpus conſtituunt.

Ut in praegresſa, ita etiam in hac clasſe, plures repeiuntur ordines, quorum ille, qui *Icoſandria* dicitur, huic est proprius. Plura, quam novendecim in eo conſpiciuntur, ſtamina, originem ducentia ex ipſo calyce; dum in *Polyandria* in receptaculo communi baſin reperiunt.

Difficilem ſaepe pronunciarunt LINNAEI methodum, et ſane inter faciliores nomen non meretur, praeſertim ſi reſpiciamus ad *Syngeneſiae* ordines, propter teneritudinem ſtaminum et piſtillorum. At vero una planta bene cognita, ſeu potius unius plantae florens habitus reliquas omnes indicat.

Omnes quippe hujus claſſis plantae quinque ſtamina, antheris coalita, offerunt, ita ut nulla flosculorum congeries adſit, quin in aliqua ipſorum parte dictus antherarum coalitus reperiatur. Etenim ut in tribus claſſibus praegreſſis ſtamina ad baſin coaluerunt, ſic in hac noſtra ſtaminum filamenta libera procedunt; ad ſummitates autem concreſcunt et unicum conſtituunt caput ex antherarum confluxu, quod foedus conſtituere a LINNAEO dicitur.

In pleriſque plantis, ut vidimus, ſtamina claſſibus conſtituendis inſerviunt, atque feminae ad ordines conſtruendos adhibentur. In claſſe *Syngeneſiae* autem a ceteris differunt ordines. Huc praeprimis facit florum peculiaris forma. Quippe componuntur ex multis minoribus floſculis, quorum illi, qui in margine ponuntur, *radium* ſic dictum conſtituunt, mediorum congeries *discus* audit, aliquandoque forma et ſexu differunt.

Aliquot huic claſſi ſubjiciuntur ordines, qui omnes tot differentias in organorum genitalium poſitione relativa indicant.

Primus ordo eſt *Polygamia aequalis*. Omnes floſculi, tum qui discum, cum qui radium occupant, in hoc ordine hermaphroditi ſunt. Omnibus itaque utriusque ſexus or-

organis inſtructis, alterius ſuppetiis nullus floſculus habet opus, ſed etiamſi ſolus maneret, a reliquis ſeparatus, ſpeciem ſuam propagare posſet.

Aliud quid locum habet in ordinibus, qui ad *Polygamiam ſpuriam* referuntur. In hisce ordinibus ab alterutra parte quidam organorum genitalium defectus locum habere videtur. Etenim vel adſunt mariti, absque uxoribus, vel organa feminina, maritis deſtituta, conſpiciuntur.

Primus ordo, in quo ejusmodi defectus obſervatur, dicitur *Polygamia ſuperflua.* In hoc ordine floſculi hermaphroditi diſcum occupant; marginem cingunt floſculi feminei, ſtaminibus deſtituti. Hi radium occupantes, quum per ſe ſemina foecunda non ferant, mares, diſcum inhabitantes, ſollicitare debent, ut aura genitali ſua foecundent ſeminum primordia, alias ſterilia manſura. Hoc nempe in caſu feminae, radium formantes, ſemina foecunda ferunt ex virtute genitali maritorum, diſcum occupantium, quorum uxores ſimiliter ſemina foecunda producunt.

Si autem concubinae feminae, quae radium occupant, ob defectum organi genitalis auram foecundantem recipere nequeant, dum feminae, diſcum occupantes, fertiles ſint. et foecunda progignant ſemina, *Polygamia fruſtranea* dicitur. In hac diſpoſitione flores diſci hermaphroditi ſunt, quorum organum genitale femineum *ſtigmate* inſtruitur et ſemina foecunda profert: floſculi vero, radium conſtituentes, quum ſtigmate careant, ſemina proferre nequeunt.

Neceſſaria denique dicitur *Polygamia*, cum uxores,

di-

discum floris conftituentes, ob ftigmatis defectum, vel aliud quodcunque organorum genitalium vitium fpeciem propagare nequeant, flosculis, radium inhabitantibus, interim foecundis. Hae itaque matris vices facile adimplent, quin imo fpeciei confervandae necesfariae funt, unde denominationis ratio. (*a*)

Alius dein occurrit Clasfis decimae nonae ordo, cui *Polygamiae fegregatae* nomen est.

In dictis *Syngenefiae* ordinibus omnes flosculi ex receptaculo communi originem ducunt, omnesque fesfiles funt, hoc est, nullo pedunculo peculiari inftruuntur. Si jam intelligamus flosculos illos pedunculatos fieri, fuis inftructos calycibus, cujuscunque fexus fint et conjugii, non refert, ad *Polygamiam fegregatam* illos pertinere, certi fumus. Hoc in cafu enim calyces florigeri comprehenduntur a communi calyce, et unicum florem conficiunt.

In dictis *Syngenefiae* ordinibus foecundatio mire conficitur. Virgines quippe, quae, antequam pollen masculinum debitum maturitatis gradum acquifiverit, exiles in inferiori flosculorum tubo haerent, jam fubito ftigmate aperto excrefcunt, per annulum, ex antheris formatum, viam fibi faciunt, masculam fecum rapiunt virtutem, et ad novae ftirpis primordium per canales tenerrimos deducunt.

Ultima clasfis *Syngenefiae* divifio est in *Monogamiam*.

Alium longe in hoc ordine flores prae fe ferunt habitum,

(*a*) Exemplum invenies in *Calendula officinali*, inter plantas, quae depravationi medicamentorum turpiter adhibentur, relata.

tum, ac in polygamicis; non in *discoïdeos*, aut *radiatos* distinguuntur, ſed ſimplices, unica inſtructi ſunt uxore, quam modo non abſimili, ac polygamiam exercentes, antheris amplecti dicuntur.

Exemplum praebeat *Viola tricolor*. Singularis in genere violarum est ſtigmatis piſtilli flexura, ſub qua foramen latet. In hujus generis floſculis, praeſertim in tricoloribus jucundo ſpectaculo licet vidère, flore nuper explicato, virgineam vulvam ſeu ſtigma hiare, globi inſtar concavi et aperti ad latus, album et nitidum, antequam ſpermate maſculino imbutum ſit. Simulac autem genituram ſuam projecerunt quinque ejus affines mariti, totam vulvam virtute genitrice repletam coloreque fuſco deſpurcatam obſervabis, tuba interim clara exiſtente et pellucida. Ante hanc foecundationem ſi comprimas vulvam, exſtillabit liquor quidam lacunarum melleus, qui materiem iſtam genitalem retinet et attrahit.

Quas hucusque explicavimus claſſes, omnes ſtamina habent aut receptaculo communi, aut calycis lateri interno inſerta. Quae jam ſequitur, organa maſculina ipſi piſtillo, ſeu ſtilo annexa habet, ipſi feminae affixa. *Gynandria* vocatur, quum feminae et mariti eandem originem agnoſcant, ſcilicet, diſtincte ſi loquamur, dicere non poſſumus, ſtamina e piſtillis provenire, cum binae hae partes ſimul generentur, et eo ipſo, quo piſtillum apparet, tempore ſtamina conſpiciantur, lateri ejusdum adhaerentia; quod optime per vocem *Gynandriam* exprimitur.

Or-

Ordines conſtituuntur ex numero ſtaminum. Habemus ſic *Gynandriam Triandriam*; aliumve ordinem, ex ipſis deſumendum organis masculinis.

Ut in animalibus pleraeque ſpecies ſexus ſunt diverſi, ſic quoque in quibusdam plantarum ſpeciebus eandem ſexus disjuncti differentiam deprehendimus, quae ſi obſervetur, flores ad quandam ex binis clasſibus ſubſequentibus referendos esſe, voluit LINNAEUS.

Quos huc usque luſtrabamus plantarum flores, hermaphroditi dicuntur, ob ſexus, ut ita dicam, conjunctionem; non autem idem connubium obſervatur in plantis *monoecis* aut *dioecis*, quae utrumque ſexum a ſe invicem diverſum conſtituunt.

Sed ut melius intelligatur, quid de re ſit, ipſarum clasſium dabo explicationem.

Plantae vigeſimae primae clasſis, *Monoecia* dictae, utriusque ſexus organa ſeparata gerunt. In eadem quidem planta flores masculini et feminei conſpiciuntur, at diverſis pedunculis inſidentes. *Monoecae* dicuntur ejusmodi plantae a graeca voce μόνος unicus et οἰκία domus; mares quippe cum feminis in eadem domo habitant, non autem in eodem thalamo.

Artificioſe in hac clasſe ordinati ſunt amores; flores etenim masculi altiorem feminis occupant locum, vel copia adeo exuberante adſunt, ut polline foecundante, fumi inſtar, aërem ambientem replere valeant. Hinc vaporarii feneſtras nimis ſtudioſe clauſas qui ſervant Hortulani, dum

dum flores ſuos profert *Cucumis Melo* aliave planta *monoeca*, intempestiva hac ſua ſedulitate foecundationem, ope admisſi venti adjuvandam, prohibentes, ſterilem et abortum facientem non minus reddunt plantam, quam qui praepostera cura flores ſic dictos ſteriles, masculinos innuunt, ſollicite decerpunt ex inani nimiae nutrimenti conſumptionis metu.

Vigeſima ſecunda clasſis a priori ſolummodo differt, quod plantae flores utriusque ſexus non in eadem ſtirpe gerant, ſed in diverſis. *Dioecae* dicuntur, quoniam mares a feminis non tantum ſeparati ſint, ſed diverſa loca inhabitent, aliquando maxime disſita, plerumque tamen absque eo, ut feminarum ſterilitas inde metuenda ſit. Narrant ſic, *Palmas*, ad maximam a ſe invicem diſtantiam, ſolius venti ope, ſperma masculinum vehentis, foecundari; dum in caldariis, ſaepe proxime ſibi appoſitis, nulli fructus producuntur, quippe in quibus foecundans aura, ſecum pollen ferens, non admittitur. In *dioecis* enim omnia ita diſpoſita atque ordinata ſunt, ut in plurimis, antequam folia emittuntur, peragatur inflorescentia, ne foliis intervenientibus perrara et difficilis reddatur foecundatio; praeterea abundans in his pollinis adest copia, mirabili prorſus mechanismo elastico, vel vento auxiliante ad vicinos non tantum, ſed ad remotiores etiam flores deducta.

Utrique clasſi ſui ſunt ordines, qui ex ſtaminum numero, ſitu, magnitudine et nexu deſumuntur. Quod ad ante dictas clasſium diviſiones, in iisdem ſtaminum differentiis characteres quaerebantur, ex quibus in ambabus his-

hisce ordines fuere conditi. Cum itaque tum jam de his egimus, ipſis nunc quidem ſuperſedeo. Si enim modo ordines vocentur, quae alibi claſſes fuere dictae, omnia facillime explicantur.

In vigeſima tertia claſſe in eadem planta flores reperiuntur hermaphroditi, dum in aliis ejusdem plantae pedunculis, aut aliis ejusdem ſpecieï plantis flores masculini, aut feminei ſunt poſiti, aut omnes hi flores in eadem ſtirpe ſimul reperiuntur. Sed quocunque modo haec flosculorum conjunctio, ut ita dicam, ſe habeat, hermaphroditi nunquam deſiderantur, ſed aut perfecti, id est, organis utriusque ſexus ornati, aut imperfecti, vel organis genitalibus, quorum aut masculae, aut femineae partes vel anthera, vel ſtigmate destituantur, inſtructi.

Si pars genitalis mascula defectu quocunque laborat, flores dicuntur *hermaphroditi feminei.* Si contra ea feminae ſtigmate distituantur, flores vocantur *hermaphroditi masculini.* In *hermaphroditis femineis* aura foecundans deſideratur, hinc per ſe ipſos ſemina matura producere nequeunt. In *hermaphroditis masculinis floribus* aura genitalis abundat, at vero organum deficit, huic excipiendae adaptatum. In altero caſu igitur mares, in altero femellae deſiderantur. Hinc tres oriuntur ordines, qui itidem vario modo determinantur, ut in ipſa explicatione mox elucescet.

Primus ordo dicitur *Monoecia.* In hoc ordine reperiuntur in eadem planta

1°. Flores hermaphroditi masculini, et flores hermaphro-

phroditi feminini. Quod si contingat, dicitur quibusdam plantam pertinere ad *Polygamiam Monoeciam per hermaphroditos.*

Exemplum nobis offert *Musa.* Haec nempe duplices fert flores, inter se diversos, in eadem planta, quorum alii foecundi a parte feminina, alii a masculina sunt: sed hi a parte feminina, illi vero a parte masculina steriles. In hoc itaque genere duo diversa conjugia inter se coire debent, et altera uxor, maribus inanibus nupta, amplectitur alterius feminae maritos, quum mariti isti sua vice cum uxore sterili juncti sint.

2°. Adsunt in eadem planta et flores hermaphroditi, et flores masculini; *Monoëcia per mares* dici posset. Exempli loco sit *Veratrum album.*

3°. *Per feminas* appellatur, quando flores feminei et hermaphroditi in eadem stirpe deteguntur. Exemplum invenimus in *Parietaria officinali.*

Ordo secundus *Dioecia* vocatur. Hic in eo differt ab ordine primo, quod in *Dioecia* flores a se invicem non tantum separentur, sed in diversis plantis habitent.

Trioecia dicitur, cum flores hermaphroditi in alia, in alia masculini, in alia denique planta feminei conspiciantur, vel feminei in alia, in alia masculini, iterumque in alia stirpe flores masculini et feminei, simul juncti. Exempli loco sint *Ceratonia* et *Ficus.*

Signa, quibus Botanici utuntur, ut flores hermaphroditos, masculinos et femininos indicent, sunt sequentia: pro flore hermaphrodito, sitne femineus, aut masculinus ☿: pro flore masculino ♂: pro flore femineo ♀.

De quadam vegetabilium compofitione methodica folliciti veteres, pleraque flore fructuque inftructa vegetabilia confpicientes, alia iisdem plane destitui fibi perfuadebant. Illorum enim teneritudo et forma, a reliquis magis minusve recedentes, aut flores confpectu reddunt difficiliores, aut a reliquis maxime discedere faciunt.

Huic differentiae, ut videbatur, non verae quoddam diftinctionis momentum inesfe autumabant, et illorum refpectu has *imperfectas* dixerunt plantas, quafi vero quidquam in tota rerum natura imperfectum occurreret. Flosculis infuper has plantas non destitui, cum analogia, tum obfervatio docet. At vero etiamfi nullis gauderent haec vegetabilia fructibus, ob hanc folam rationem imperfecta habenda non forent. Fines, quibus definiuntur, funt confiderandi. Quidquid autem fini refpondet, quidquid destinationi fatisfacit, fenfu latisfimo perfectum mihi dicitur.

Familiae, quae huic clasfi vigefimae quartae junguntur, funt *Filices*, *Musci*, *Algae* et *Fungi*.

Filices varia acceperunt nomina. MORISONIO plantae *capillares* dicuntur, forte ex eo, quod quaedam, fi deficcentur, tomentum quoddam offerant, aut *a Veneris capillo*, cujus plantae in Medicina olim fuerunt in ufu. RAIJO *epiphyllofpermae*; *dorfiferae*, *tergiferae* CAESALPINO audiunt. Quibus denominationibus indicare voluerunt illas plantarum fpecies, quarum fructificationes in averfa frondium facie, proveniunt. Minus tamen recte toti Filicum familiae ejusmodi character adfcriberetur, quum inter illas quoque dentur, quae fpicatam fructificationem pro-

proferunt, quas Clarissimus HEDWIGIUS *Filices fructificatione clavata* vocavit.

Omnes autem, quotquot innotuerunt, Filices in eo conveniunt, quod earum substantia sit sicca admodum prae reliquis plantis; unde non aliae plantae frequentius lapidibus innascantur; et quod omnes cauliculis, e terra erumpentibus, in cincinnos inflexis, constent, quos sensim sensimque explicant.

Filices porro non radice, sed caule pleraeque carent, cujus locum supplet folii petiolus, seu frondis stipes, recta a radice prognatus, ipsiusque folii inferior pagina in dorsiferis efflorescit granulis, in acervulos congestis, quae nudus oculus, etsi aegre, discernit; armato autem apparent forma sphaerularum, cortice tenerrimo tectarum, et pulvere minutissimo repletarum, annulo moniliformi maximam globuli circumferentiam cingente.

In nonnullis speciebus Filicum non omnia folia efflorescunt, sed tantum superiora, quae attenuata ac fructificationibus obsita, racemos aemulantur.

Musci. Multum disputarunt Botanici, ut Muscorum bonam concinnarent definitionem, id est, illam, quae omnibus et singulis speciebus, atque omni tempore posset applicari. Omnes recensere controversias atque lites, quae exin fuerunt ortae, non sinit instituti ratio. Illam autem subjungere necesse duco definitionem, quae veritati proxima mihi equidem censenda videtur.

Sunt itaque Musci plantae exiguae, foliis a caule distinctis, radicibusque instructae, facile et post annos reviviscentes. Semina continentur capsula operculata et calyptrata.

Algarum proprius character in eo est juxta LINNAEUM, quod radicem, folia et caudicem in unum habeant. Difficile nimirum est, hasce partes tanquam distinctas in Algis discernere; quo fit, ut habitum offerant, a plantis reliquis plane diversum.

Fungi denique vegetabilia sunt aut mollia, aut coriacea; carnosa cute involvuntur; fibrillis gaudent radicalibus nonnullis; multi duabus componuntur partibus, stipite et pileo; alii pileo sunt orbati. Omnes autem in eo conveniunt, quod foliis careant.

Ita jam unusquisque, quantumvis amplum sit et immensam complectatur multitudinem plantarum systema vegetabilium, qui modo principia hujus doctrinae vel primis labris degustaverit, ex ipsius plantae intuitu classem, ex classe vero ordinem facillime determinabit, vel et ex plantae intuitu nomen, ex nomine autem ejus historiam, locum natalem, vires et quidquid de ea compertum habetur, perspiciet. Ex ipso flore mox cernit, ad quam classem, ad quem ordinem, ad quodnam denique genus stirps pertineat, quam examinandam sumsit. Sub generis nomine, a LINNAEO accurate descriptas, notisque suis definitas, characteribus determinatas lustrat species, et ita nomen plantae suae ultro invenit, una cum synonymis, locique natalis et durationis, ab eodem Viro Immortali proposita, significatione. In ipsis synonymis citatos reperit quosvis auctores, qui de planta, cujus examen instituitur, mentionem faciunt. Illos pervolvendo optima quaeque deteguntur, societati saepe utilis-

lisſima; quae animo relaxando potius, quam memoriae aggravandae inſerviunt; nullamque intentionem molestam requirunt; et, quod multis mirum videatur, planta quaecunque ēxotica, malabarica fuerit, cochinchinenſis, vel alia quaevis, non majori detegitur difficultate, quam quae in nostris proveniunt regionibus.

Deus creavit. LINNAEUS *dispoſuit.*

CATALOGUS
PLANTARUM MEDICINALIUM.

CLASSIS I.

MONANDRIA

MONOGYNIA.

I. AMOMUM.

Calyx trifidus, inaequalis, cylindricus. Corolla tripartita, inaequalis, patens. Nectarium bilabiatum, erectiusculum.

1. AMOMUM ZINGIBER.

Scapo nudo, ſpica ovata, ſquamis ovatis; foliis lanceolatis, ad apicem margine ciliatis.

Planta perennis Indiae orientalis.

Nomen officinale. ZINGIBER.

Pars uſualis. *Radix.*

2. AMOMUM CARDAMOMUM.

Spica radicali ſeſſili, obovata; foliis obovato-ellipticis, cuſpidatis.

Planta perennis Ceylonae et Malabariae.

Nom. officin. CARDAMOMUM MINUS.

Pars uſualis. *Semen.*

3. AMOMUM GRANUM PARADISI.

Scapo ramoſo, laxo; foliis ovatis.

Arbor potisſimum Indiae orientalis.

Nom. officin. GRANA PARADISI.

Pars uſualis. *Semen.*

4. AMOMUM ZEDOARIA. (*a*)

Scapo nudo, ſpica laxa cylindracea, truncata; foliis ovatis acuminatis.

Planta perennis Indiae orientalis.

Nom. officin. ZEDOARIA.

Pars uſualis. *Radix.*

II. CURCUMA.

Calyx bifidus. Corolla quadripartita. Nectarium trilobum. Anthera baſi bicalcarata.

1. CURCUMA LONGA. (*b*)

Fo-

(*a*) Clarisſimus JOH. BARTH. TROMMSDORFF *Zedoariae* radicem ex unica *Amomo Zedoaria* derivari asſerit, dum Celeberrimi Pharmacopoeae Borusſicae Scriptores eandem ex *Kaempferia rotunda* quoque peti affirmant, vel, ſi mavis, binas hasce ſpecies inter ſe non differre. Prioris ſententiae mihi quoque videtur Celeberrimus WILLDENOW, inter ſynonyma *Amomi Zedoariae* referens *Amomum Zedoariam* Bergii, dum *Kaempferiam rotundam* diſtinctam facit ſpeciem. Vid. JOH. BARTH. TROMMSDORFF *Handbuch der pharmaceutiſchen Waarenkunde, zum gebrauch für Aerzte, Apotheker und Droguisten* pag. 289. Erfurt 1799. 8°. *Pharmacopoeam Borusſicam* pag. 59. Berolini 1799. CAROLI a LINNÉ *ſpecies plantarum*, curante CAROL. LUDOV. WILLDENOW. T. I. pag. 7 et 15. Berolini 1797. 8°.

(*b*) Est *Amomum Curcuma* Jacquini.

Foliis lanceolatis: nervis lateralibus numerofisfimis.

Habitat in India, planta perennis.

Nom. officin. CURCUMA.

Pars ufualis. *Radix.*

III. ALPINIA.

Calyx tridentatus, aequalis, tubulofus. Corolla tripartita aequalis. Nectarium bilabiatum, labio inferiore patente.

I. ALPINIA GALANGA, (*a*)

Racemo terminali laxo, floribus alternis, nectarii labio emarginato, foliis lanceolatis.

Habitat in India orientali, planta perennis.

Nom. officin. GALANGA MINOR.

Pars ufualis. *Radix.*

* KAEMPFERIA.

Calyx obfoletus. Corolla fexpartita, laciniis tribus majoribus patulis, unica bipartita. Stigma bilamellatum.

I. KAEMPFERIA GALANGA.

Foliis ovatis fesfilibus.

Habitat in India, planta perennis.

I. CY-

(*a*) Species haec *Maranta Galanga* SWARTZIO dicitur.

** CYPERUS. (*a*)

Glumae paleaceae, distiche imbricatae. Corolla nulla. Semen unicum, nudum.

1. CYPERUS LONGUS.

Culmo triquetro foliofo; umbella foliofa, fupradecompofita; pedunculis nudis; fpicis alternis.

Planta perennis, in Italiae, Galliae, Carnioliae paludibus indigena.

CLAS-

(*a*) Ad Clasfis tertiae ordinem, qui *Monogynia* audit, referendum hoc genus.

CLASSIS II.

DIANDRIA

MONOGYNIA.

I. OLEA.

Corolla quadrifida: laciniis ſubovatis. Drupa monoſperma.

1. OLEA EUROPAEA.

Foliis lanceolatis integerrimis, racemis axillaribus coarctatis.

Arbor Europae meridionalis.

Pars uſualis. *Olivarum oleum.*

II. VERONICA.

Corolla limbo quadripartito, lacinia inſima anguſtiori. Capſula bilocularis.

1. VERONICA OFFICINALIS.

Spicis lateralibus pedunculatis; foliis oppoſitis obovato-ſubrotundis, piloſis, annuis; caule procumbente hirto.

Planta perennis, in Europae ſylveſtribus ſterilibus.

Nom. officin. VERONICA.

Pars uſualis. *Herba.*

2. VERONICA BECCABUNGA.

Racemis lateralibus; foliis ovatis planis; caule repente.

Planta perennis, ad rivos, in foſſis et locis humidis copioſa.

Nom. officin. BECCABUNGA.

Pars uſualis. *Herba virens.*

III. GRATIOLA.

Corolla irregularis, refupinata. Stamina duo fterilia. Capfula bilocularis. Calyx heptaphyllus, duobus exterioribus patulis.

1. GRATIOLA OFFICINALIS.

Foliis lanceolatis ferratis; floribus pedunculatis.

Planta praefertim Europae meridionalis, apud nos rarior; culta in hortis.

Nom. officin. GRATIOLA.

Partes ufuales. *Herba, radix.*

IV. ROSMARINUS.

Corolla inaequalis, labio fuperiore bipartito. Filamenta longa, curva, fimplicia cum dente.

1. ROSMARINUS OFFICINALIS.

Foliis feffilibus.

Frutex Europae meridionalis, cultus in hortis medicis.

Nom. officin. ROSMARINUS.

Partes ufuales. *Spicae florentes.*

V. SALVIA.

Corolla inaequalis. Filamenta transverfe pedicello affixa.

1. SALVIA OFFICINALIS.

Foliis lanceolato-ovatis, crenulatis; verticillis paucifloris; calycibus mucronatis.

Fruticulus in Europa auftrali fponte nascens, in hortis cultus.

Nom.

Nom. officin. SALVIA.

Partes ufuales. *Folia.*

DIANDRIA

TRIGYNIA.

I. PIPER.

Calyx nullus. Corolla nulla. Bacca monofperma.

1. PIPER NIGRUM.

Foliis ovatis, fubfeptemnerviis, glabris, petiolis fimplicisfimis.

Frutex Indiae orientalis, in infula Java copiofe cultus.

Nom. officin. PIPER ALBUM.

Pars ufualis. *Fructus.*

2. PIPER CUBEBA. (*a*)

Foliis oblique-ovatis five oblongis, venofis, acutis; fpica folitaria pedunculata, oppofitifolia, fructibus pedicellatis.

Frutex in Javae fylvis, inque Guinea indigena.

Nom. officin. CUBEBA.

Pars ufualis. *Fructus.*

CLAS-

(*a*) Est *Piper caudatum* Bergii.

CLASSIS III.

TRIANDRIA

MONOGYNIA.

I. VALERIANA.

Calyx nullus. Corolla monopetala, basi hinc gibba, supera. Semen unicum.

1. VALERIANA OFFICINALIS.

Floribus triandris; foliis omnibus pinnatis.

Planta perennis, ex locis altioribus colligenda. Colitur in hortis nordvicensibus aliisque.

Nom. officin. VALERIANA SYLVESTRIS.

Pars usualis. *Radix.*

* VALERIANA PHU.

Floribus triandris; foliis caulinis pinnatis, radicalibus indivisis.

Planta perennis Alsatiae et Silesiae.

** VALERIANA DIOECA.

Floribus triandris dioecis, foliis pinnatis integerrimis.

Planta perennis in Europae et Orientis campis uliginosis.

II. CROCUS.

Corolla sexpartita, aequalis. Stigmata convoluta.

1. CROCUS SATIVUS. (*a*)

Stig-

(*a*) *Crocus autumnalis* Hoffmanni.

Stigmate tripartito, longitudine corollae reflexo; foliis linearibus, margine revolutis.

Planta perennis, in Europa meridionali et in Oriente ſponte nascens.

Nom. officin. CROCUS.

Partes uſuales. *Florum ſtigmata.*

* CARTHAMUS. (*a*)

Calyx ovatus, imbricatus ſquamis, apice ſubovato-foliaceis.

1. CARTHAMUS TINCTORIUS.

Foliis ovatis, integris, ſerrato-aculeatis.

Planta annua aegyptiaca.

** CALENDULA. (*b*)

Receptaculum nudum. Pappus nullus. Calyx polyphyllus, aequalis. Semina disci membranacea.

1. CALENDULA OFFICINALIS.

Seminibus cymbiformibus muricatis, incurvatis omnibus.

Planta annua in Europae auſtralis arvis; copioſe culta in hortis.

III. IRIS.

Corolla ſexpartita, laciniis alternis reflexis. Stigmata petaliformia.

1. IRIS.

(*a*) Ad *Syngeneſiam Polygamiam Aequalem* hocce genus pertinet.

(*b*) Ad *Syngeneſiam Polygamiam Necesſariam Calendulae* genus referatur.

1. IRIS FLORENTINA.

Barbata, foliis enſiformibus glabris, brevioribus ſcapo ſubbifloro.

Planta perennis Italiae, in florentino tractu, praeſertim radicis cauſa, colitur.

Nom. officin. IRIS FLORENTINA.

Pars uſualis. *Radix.*

TRIANDRIA

DIGYNIA.

I. SACCHARUM.

Calyx bivalvis lanugine longa involucratus. Corolla bivalvis.

1. SACCHARUM OFFICINARUM.

Floribus paniculatis; foliis planis.

In utraque India in locis udis ſponte naſcens, et copioſe culta.

Partes uſuales. *Saccharum candum et album.*

II. HORDEUM.

Calyx lateralis, bivalvis, uniflorus, ternus.

1. HORDEUM VULGARE.

Floſculis omnibus hermaphroditis ariſtatis; ordinibus duobus erectioribus.

Gra-

Gramen annuum circa Mazameni Siciliae, circa Samaram Russiae nascens; nobis cultum.

Nom. officin. HORDEUM.

Partes usuales. *Semen crudum, mundatum et perlatum, maltum.*

III. TRITICUM.

Calyx bivalvis, solitarius, subtriflorus. Flos obtusiusculus óbtusus.

1. TRITICUM HYBERNUM.

Calycibus quadrifloris, ventricosis, laevibus, imbricatis, submuticis.

Planta annua, ex Sicilia primo translata, hodie copiose apud nos culta.

Nom. officin. TRITICUM.

Partes usuales. *Amylum, farina.*

2. TRITICUM REPENS.

Calycibus quadrifloris, subulatis, acuminatis; foliis planis.

Planta perennis in agris, ruderibus refertis, et pratis maxime vulgaris.

Nom. officin. GRAMEN.

Pars usualis. *Radix.*

CLASSIS IV.

TETRANDRIA

MONOGYNIA.

I. FAGARA.

Calyx quadrifidus. Corolla tetrapetala. Capſula bivalvis, monoſperma.

I. FAGARA OCTANDRA.

Foliis pinnatis, utrinque tomentoſis: foliolis ovatis dentatis, petiolo communi articulato-alato; floribus octandris.

Arbor Americae calidioris, praeſertim in Curacao frequens; etiam in inſula Madagascar.

Pars uſualis. *Reſina*, quae *Tacamahaca* dicitur.

* POPULUS. (*a*)

I. POPULUS BALSAMIFERA.

Foliis ovatis, ſerratis, ſubtus albidis; ſtipulis reſinoſis.

Arbor Americae ſeptentrionalis.

II.

(*a*) Ad *Dioeciam Octandriam* cum pertineat hoc genus, ibique recurrat, characteres generis hac claſſe conſulendi ſunt.

II. RUBIA.

Corolla monopetala, campanulata. Baccae duae, monofpermae.

I. RUBIA TINCTORUM.

Foliis annuis; caule aculeato.

Planta perennis in Europa meridionali; noftratibus copiofe culta.

Nom. officin. RUBIA TINCTORUM.

Pars ufualis. *Radix.*

III. PLANTAGO.

Calyx quadrifidus. Corolla quadrifida: limbo reflexo. Stamina longisfima. Capfula bilocularis, circumfcisfa.

I. PLANTAGO MAJOR.

Foliis ovatis glabris; fcapo tereti; fpica flosculis imbricatis.

Planta perennis, ad vias et in locis incultis creberrima.

Nom. officin. PLANTAGO.

Partes ufuales. *Folia virentia.*

2. PLANTAGO PSYLLIUM.

Caule ramofo herbaceo; foliis fubdentatis, recurvatis; capitulis aphyllis.

Planta annua, in Europa auftrali et Aegypto.

Nom. officin. PSYLLIUM.

Pars ufualis. *Semen.*

IV. DORSTENIA.

Receptaculum commune, monophyllum, carnosum, in quo semina solitaria nidulantur.

I. DORSTENIA CONTRAJERVA. (*a*)

Scapis radicatis; foliis pinnatifido-palmatis, serratis; receptaculis quadrangulis.

Planta perennis peruviana.

Nom. officin. CONTRAJERVA.

Pars usualis. *Radix.*

V. SANTALUM.

Corolla tetrapetala: petalis calyci innatis, praeter glandulas quatuor. Calyx quadridentatus. Bacca infera, monosperma.

I. SANTALUM ALBUM.

Calyx superus, sive margo quadridentatus. Petala quatuor, calycis laciniis insidentia, rectiora; glandulae quatuor, petalis minores, alternantes Filamenta quatuor, tubo calycis innata. Drupa monosperma.

Arbor Indiae orientalis, insulae praecipue Timor.

Nom. officin. SANTALUM CITRINUM.

Pars usualis. *Lignum.*

CLAS-

(*a*) *Contrajervae radicem* ab hac specie colligi, vulgo dicitur. Videtur autem *Dorstenia Houstoni* et *Psoralea pentaphylla* eandem quoque suppeditare.

CLASSIS V.

PENTANDRIA

MONOGYNIA.

I. CHIRONIA.

Corolla rotata. Piſtillum declinatum. Stamina, tubo corollae inſidentia. Antherae demum ſpirales. Pericarpium biloculare.

I. CHIRONIA CENTAURIUM Curtis. (*a*)

Herbacea, foliis ellipticis trinerviis; caule dichotomo corymboſo; calycinis laciniis ſubulatis, ſubpatuis; corollae limbo plano.

Planta annua, in locis ſabuloſis, praeſertim marinis, frequens.

Nom. officin. CENTAURIUM MINUS.

Partes uſuales. *Summitates florentes.*

II. SYMPHYTUM.

Corollae limbus tubulato-ventricoſus: faucibus clauſis radiis ſubulatis.

I. SYMPHYTUM OFFICINALE.

Foliis ovato-lanceolatis, decurrentibus.

Planta perennis, in pratis humidis, ad fosſas et rivos copioſisſima; in hortis culta.

Nom.

(*a*) Est *Gentiana Centaurium* Linnaei.

Nom. officin. CONSOLIDA MAJOR, SYMPHYTUM.

Pars ufualis. *Radix.*

III. SPIGELIA.

Corolla infundibuliformis. Capfula didyma, unilocularis, polyfperma.

I. SPIGELIA ANTHELMIA.

Caule herbaceo; foliis fummis quaternis.

Planta annua, in America meridionali, Brafilia praecipue, fponte nascens.

Nom. officin. SPIGELIA.

Partes ufuales. *Herba cum radice.*

2. SPIGELIA MARILANDICA.

Caule tetragono; foliis omnibus oppofitis.

Planta perennis, in Carolina auftrali, folo profundiore, fertili.

Nom. officin. SPIGELIA.

Pars ufualis. *Radix.*

IV. MENYANTHES.

Corolla hirfuta. Stigma bifidum. Capfula unilocularis.

I. MENYANTHES TRIFOLIATA.

Foliis ternatis.

Planta perennis, in locis paludofis et pratis udis.

Nom. officin. TRIFOLIUM AQUATICUM, five FIBRINUM.

Pars ufualis. *Herba recens.*

V. CONVOLVULUS.

Corolla campanulata, plicata. Stigmata duo. Capsula bilocularis: loculis dispermis.

1. CONVOLVULUS SCAMMONIA.

Foliis sagittatis, postice truncatis; pedunculis teretibus, subtrifloris.

Planta perennis orientalis, praesertim in Syria frequens.

Pars usualis. *Gummi-resina, Scammonium aleppense dicta.*

2. CONVOLVULUS MECHOACANNA. (*a*)

Planta perennis, luxurians in agris et sylvis Americae, praecipue Brasiliae.

Nom. officin. MECHOACANNA.

Pars usualis. *Radix.*

3. CONVOLVULUS JALAPA.

Caule volubili; foliis ovatis subcordatis obtusis, obsolete repandis, subtus villosis; pedunculis unifloris.

Planta perennis Americae meridionalis.

Nom. officin. JALAPPA.

Pars usualis. *Radix.*

4. CON-

(*a*) In systemate sexuali species haec nondum fuit recepta, cum accurata ejus notitia destituamur. In quinta vero Materiae Medicae Linnaeanae editione sequenti definitur modo: *Caule volubili, foliis cordatis, fructibus maximis tomentosis.* Vid. pag. 67 illius operis et Confer BERG Mater. Medic. Tom. I. pag. 68.

4. CONVOLVULUS SCOPARIUS.

Foliis linearibus, pilofiusculis; pedunculis fubtrifloris; calycibus fericeis, ovatis, acutis; caule fruticofo; ramis virgatis.

Frutex in Teneriffa, circa oppidum St. Crux.

Pars ufualis. *Rhodum lignum.* (*a*)

5. CON-

(*a*) *Rhodium lignum* in infulis canarienfibus ex *Geniftae* quadam fpecie colligi, Pharmacopoeae Batavae fcriptores autumaverunt. Minus accurata, quae habebatur eo tempore, quo Codex Pharmaceuticus inftitueretur, notitia, probabiliorem vix finebat hujus ligni tradere originem. Satius ideo duxerunt, celeberrimum MURRAY fequi, quam omnem omnino hujus rei intelligentiam negligere. LINNAEI filius autem jam ante plures annos, fe certum effe, retulit, *rhodium lignum* ex *Genifta canarienfi* non defumere incolas; haefit vero, cuinam ftirpi lignum illud adfcriberet, atque anceps quafi plantam indicat, quae Botanicorum eft *Convolvulus fcoparius.* Et fane hujus ligni rafura quum odorem fpargat rofaceum, faporisque fit acriusculi, multa huic opinioni infunt momenta. Sequitur et illam celeberrimus HAGEN, aliique in arte viri laudabiles.

Omne denuo dubium tulit clarisfimus BROUSSONET, cum in literis, ad Societatem literariam Galliae misfis, nos certiores faceret, ex *Convolvulo florido* et *Convolvulo Scopario lignum rhodium* colligi; illud autem melioris effe notae, quod ex priori *Convolvuli* fpecie habetur. Vide Pharmacopoeam Batavam, pag. 98. et confer J. A. MURRAY, Apparatus Medicaminum, pag. 446. vol. II. JOH. BARTH. TROMMSDORFF, l. c. pag. 355. KARL GOTTFRIED HAGEN'S Lehrbuch der Apothekerkunst, pag. 212. Tom. I. Königsberg 1797. WILLDENOW l. c. pag. 872. Tom. I. Part. 2. et J. J. RÖMER, Archiv. für die Botanik Dritten Bandes, erstes und zweytes Stück. pag. 169 et 290. Leipzig 1803.

5. CONVOLVULUS FLORIDUS.

Foliis oblongo-lanceolatis, basi attenuatis, subpilosis; ramis floriferis, pedunculisque paniculatis.

Frutex in rupibus Teneriffae.

Pars usualis. *Rhodium lignum.*

VI. CINCHONA.

Corolla infundibuliformis. Capsula infera, bilocularis, bipartibilis, dissepimento parallelo.

1. CINCHONA OFFICINALIS. (*a*)

Fo-

(*a*) Varias corticis species vero peruviano cortici, hoc praesertim nostro tempore, aegrotorum maximo sane damno, substitui, res est notissima. Has species dignoscere praecipua ideo sit Pharmacopoeorum, atque Medicorum cura. Instituti autem ratio non sinit, hoc loco signa diagnostica tradere, quibus omnes inter se distinguantur. Verum enimvero non possum, quin multifarias illas plantarum species verbo indicem, quarum corticem *Cinchonae officinalis* cortici mala fraude aut substituunt, aut intermiscent mercatores. Sunt sequentes:

Cinchona delicata.

Cinchona glabra Ruizii.

Cinchona purpurea.

Cinchona pallescens Ruizii.

Cinchona lutescens, quae est *lutea* Ruizii.

Cinchona fusca Ruizii.

Cinchona montana.

Cinchona corymbosa, sive *corymbifera.*

Cinchona caribaea.

Cinchona floribunda.

Cinchona angustifolia.

D 5 Cin-

Foliis ovato-lanceolatis, glabris; capfulis oblongis.

Arbor Peruviana, nuper etiam in fylvis provinciae, cui nomen Terra Firma est, detecta.

Nom. officin. CHINA CHINA, CORTEX PERUVIANUS FUSCUS.

Pars ufualis. *Cortex.*

VII. VERBASCUM.

Corolla rotata, fubinaequalis. Capfula bilocularis, bivalvis.

1. VERBASCUM THAPSUS.

Foliis decurrentibus, utrinque tomentofis; caule fimplici.

Planta biennis, in nostri climatis locis incultis, ficcioribus frequens.

Nom.

Cinchona fragrans.
Mespilus arbutifolia.
Liriodendron tulipifera.
Swietenia Mahagoni.
Achras mammofa.
Achras fapota.
Achras disfecta.
Achras falicifolia.
Nerium antidyfentericum.
Volkameria aculeata.

Confulat, qui harum omnium characteres fuos facere cupit, praestantisfimum DÖRFFURTII opus, Neues Deutfches Apothekerbuch, nach der letzten Ausgabe der Preusfifchen Pharmacopoe. Tom. I. pag. 172. et feqq. aut B. TIEBOEL opusculum, de Kina in deszelfs gefchiedenis, zoorten, vervalfchingen &c. Groningae apud JAN OOMKENS, 1803.

Nom. officin. VERBASCUM.

Partes ufuales. *Folia.*

VIII. DATURA.

Corolla infundibuliformis, plicata. Calyx tubulofus, angulatus, deciduus. Capfula quadrivalvis.

I. DATURA STRAMONIUM.

Pericarpiis fpinofis, erectis, ovatis; foliis ovatis glabris.

Planta annua, in ruderibus refertis locis, ad fepes, vias, in fimetis, ad fosfas fponte nascens.

Nom. officin. STRAMONIUM.

Pars ufualis. *Herba recens.*

IX. HYOSCYAMUS.

Corolla infundibuliformis, obtufa. Stamina inclinata. Capfula operculata, bilocularis.

I. HYOSCYAMUS NIGER.

Foliis amplexicaulibus finuatis; floribus fesfilibus.

Planta biennis, in Europae ruderibus refertis, pinguibus agris; culta in hortis botanicis.

Nom. officin. HYOSCYAMUS.

Partes ufuales. *Folia recentia, femen.*

X. NICOTIANA.

Corolla infundibuliformis, limbo plicato. Stamina inclinata. Capfula bivalvis, bilocularis.

I. NICOTIANA TABACUM.

Foliis lanceolato-ovatis, fesfilibus, decurrentibus; floribus acutis.

Plan-

Planta annua Americae meridionalis, in Belgio culta.

Nom. officin. NICOTIANA.

Partes ufuales. *Folia.*

XI. ATROPA.

Corolla campanulata. Stamina distantia. Bacca globofa, bilocularis.

1. ATROPA BELLADONNA.

Caule herbaceo, foliis ovatis integris.

Planta perennis Europaea, in fylvis caeduis, aliisque locis defertis, umbrofis; in patria rarisfime vifa, fponte nascens.

Nom. officin. BELLADONNA.

Partes ufuales. *Radix, folia.*

XII. SOLANUM.

Corolla rotata. Antherae fubcoalitae, apice poro gemino dehiscentes. Bacca fupera, bilocularis.

1. SOLANUM DULCAMARA.

Caule inermi, fruticofo, fcandente; foliis cordatis, glabris, fuperioribus auriculatis; corymbis oppofitifoliis.

Stirps perennis frutescens, farmentofa, ad fepes, in fruticetis, in locis humidis indigena.

Nom. officin. DULCAMARA.

Partes ufuales. *Stipites.*

XIII. CAPSICUM.

Corolla rotata. Antrum corticofum, femibiloculare.

I. CAPSICUM ANNUUM.

Caule herbaceo; pedunculis folitariis.

Planta annua Americae meridionalis, in hortis nostris frequenter culta.

Nom. officin. PIPER HISPANICUM, feu INDICUM.

Pars ufualis. *Fructus.*

XIV. STRYCHNOS.

Corolla quinquefida. Bacca unilocularis, cortice lignofo.

I. STRYCHNOS NUX VOMICA.

Foliis ovatis; caule inermi.

Arbor in Ceylonae et Malabariae arenofis locis.

Nom. officin. NUX VOMICA.

Pars ufualis. *Semen.*

XV. VITIS.

Petala apice cohaerentia, emarcida. Bacca pentafperma, fupera.

I. VITIS VINIFERA.

Foliis lobatis, finuatis, nudis.

Frutex fponte crescit in regionibus auftralibus.

Partes ufuales. *Pasfulae majores*, et, quod ex uvis praeparatur, *vinum.*

2. VI-

2. VITIS APYRENA. (*a*)

In iisdem, ac praecedens, regionibus auſtralibus habitat.

Partes uſuales. *Pasſulae minores.*

XVI. PSYCHOTRIA.

Calyx quinquedentatus, coronans. Corolla tubuloſa. Bacca globoſa. Semina duo, hemisphaerica, ſulcata.

1. PSYCHOTRIA EMETICA.

Herbacea, procumbens, foliis lanceolatis, glabris; ſtipulis extrafoliaceis, ſubulatis; capitulis axillaribus pedunculatis, paucifloris.

Planta perennis, in Regno mexicano praeſertim frequens.

Nom. officin. IPECACUANHA.

Pars uſualis. *Radix.* (*b*)

XVII. RIBES.

Petala quinque et ſtamina calyci inſerta. Stylus bifidus. Bacca polyſperma, infera.

1. RI-

(*a*) Varietas *Vitis viniferae.*

(*b*) Ipecacuanha radix, e diverſis herbis americanis colligitur. Multae praeſertim ſunt *Violarum* ſpecies, quae radices emeticas praebent, eodem Ipecacuanhae nomine inſignitas, rarisſime tamen in Europa venales. Quae ex *Pſychotria emetica* habetur, omnium est uſitatisſima.

1. RIBES RUBRUM.

Inerme, racemis glabris nutantibus, floribus planis, foliis obtuse quinquelobis, caule erecto.

Frutex in dumetis, sylvis aliisque patriae locis sponte nascens, in hortis frequenter colitur.

Nom. officin. RIBES RUBRUM.

Partes usuales. *Baccae recentes.*

2. RIBES NIGRUM.

Inerme, foliis subtus punctatis; racemis laxis, floribus campanulatis; bracteis pedicellis brevioribus.

Frutex in vallibus et ad rivulos sponte nascens, in hortis cultus.

Nom. officin. RIBES NIGRUM.

Partes usuales. *Baccae recentes.*

PENTANDRIA

DIGYNIA.

I. ASCLEPIAS.

Contorta. Nectaria quinque, ovata, concava, corniculum exserentia.

1. ASCLEPIAS VINCETOXICUM.

Foliis ovatis, acuminatis, margine tenuissime ciliatis; caule erecto; umbellis proliferis.

Planta perennis locorum montosorum Germaniae.

Nom. officin. VINCETOXICUM.

Pars usualis. *Radix.*

II. IMPERATORIA.

Fructus subrotundus, compressus, medio gibbus, margine cinctus. Petala inflexo-emarginata.

I. IMPERATORIA OSTRUTHIUM.

Planta perennis, in montibus Helvetiae, aliisque sponte crescens.

Nom. officin. IMPERATORIA.

Pars usualis. *Radix.*

III. ULMUS.

Calyx quinquefidus. Corolla nulla. Samara compresso-membranacea.

I. ULMUS CAMPESTRIS.

Foliis duplicato-serratis, basi inaequalibus; floribus subsessilibus, conglomeratis, pentandris; fructibus glabris.

Arbor in Belgio frequens.

Nom. officin. ULMUS.

Pars usualis. *Cortex interior.*

IV. GENTIANA.

Corolla monopetala. Capsula bivalvis, unilocularis; receptaculis duobus, longitudinalibus.

I. GENTIANA LUTEA.

Corollis subquinquefidis, rotatis, verticillatis; verticillis subcymosis; calycibus spathaceis.

Planta in Alpibus perennis.

Nom.

Nom. officin. GENTIANA RUBRA.

Pars usualis. *Radix.*

V. ERYNGIUM.

Flores capitati. Receptaculo paleaceo.

1. ERYNGIUM CAMPESTRE.

Foliis radicalibus amplexicaulibus, pinnato-lanceolatis.

Planta perennis, copiosa in locis sabulosis incultis.

Nom. officin. ERYNGIUM.

Pars usualis. *Radix.*

VI. DAUCUS.

Corollae subradiatae. Flosculi disci abortivi. Fructus pilis hispidus.

1. DAUCUS CAROTA.

Seminibus hispidis; petiolis subtus nervosis.

In campis pratisque crescit.

Nom. officin. DAUCUS SYLVESTRIS.

Pars usualis. *Semen.*

VII. CONIUM.

Involucella dimidiata, subtriphylla. Fructus ovatus, gibbus, utrinque quinquecostatus, costis ante maturitatem crispato-crenatis.

1. CONIUM MACULATUM.

Seminibus inermibus striatis; caule ramoso, nitido, maculato.

Planta biennis, in umbrosis, ad sepes et vias, in locis, ruderibus refertis, indigena.

Nom. officin. CICUTA.

Pars usualis. *Herba.*

* CICUTA.

Fructus subovatus, sulcatus.

1. CICUTA VIROSA.

Umbellis oppositifoliis; petiolis marginatis, obtusis. (*a*)

Planta perennis; habitat in paludibus, et fossis patriae nostrae.

** AETHUSA.

Involucella dimidiata, triphylla, pendula. Fructus striatus.

1. AETHUSA CYNAPIUM.

Foliis conformibus.

Planta annua frequens in Belgii aggeribus et sylvis, inter olera et ad vias.

*** CHAE-

(*a*) Radix tuberosa, cava, concamerata, fibris subverticillatis. Caulis teres, fistulosus. Folia pinnata: foliola lanceolata, ternata; serraturis apice albis. Umbella patens, basi rubra. Involucella polyphylla, setacea, brevia. Flores albi, hermaphroditi, uniformes. Petala ovata, inflexa. Styli duo, erecti, albi, persistentes, in fructu divaricati. Stigmata simplicia. Fructus subovatus, compressus, laevis, truncatus.

*** CHAEROPHYLLUM.

Involucrum reflexum, concavum. Petala inflexo-cordata. Fructus oblongus, laevis.

1. CHAEROPHYLLUM SYLVESTRE.

Caule ſtriato, geniculis tumidiusculis. (*a*)

Planta perennis ad vias et in locis patriae cultis admodum frequens.

2. CHAEROPHYLLUM TEMULUM.

Caule ſcabro: geniculis tumidis. (*b*)

Planta biennis; habitat in locis umbroſis ad arvos, vias et ſepes.

VIII. FERULA.

Fructus ovalis, compreſſo-planus, ſtriis utrinque tribus.

1. FERULA ASA FOETIDA.

Foliolis alternatim ſinuatis, obtuſis.

Planta perennis Perſiae.

Pars uſualis, *Gummi-reſina*, cui nomen est *Aſa foetida.*

IX.

(*a*) Caulis ſubſulcatus. Pedunculus communis teres. Petala integra, plana, exteriora majora. Umbella ſubradiata. Flores ﬂosculoſi fertiles ſunt.

(*b*) Umbellae virgines dormientes cernuae. Umbellulae in media abortum facientes.

IX. LIGUSTICUM.

Fructus oblongus, quinquefulcatus utrinque. Corollae aequales. Petalis involutis integris.

I. LIGUSTICUM LEVISTICUM.

Foliis multiplicibus: foliolis superne incifis.

Planta perennis, in collibus maritimis fponte nafcens.

Nom. officin. LEVISTICUM.

Pars ufualis. *Radix.*

X. ANGELICA.

Fructus fubrotundus, angulatus, folidus, ftilis reflexis. Corollae aequales: petalis incurvis.

I. ANGELICA ARCHANGELICA.

Foliorum impari lobato.

Planta biennis, in Lapponia, Norvegia, Islandia, cet. fponte crescens, in hortis nordvicenfibus aliisque culta.

Nom. officin. ANGELICA.

Pars ufualis. *Radix.*

XI. BUBON.

Fructus ovatus, ftriatus, villofus.

I. BUBON GALBANUM.

Foliolis ovato-cuneiformibus, acutis, argute ferratis; umbellis paucis; feminibus glabris; caule frutefcente, glauco.

Fru-

Frutex in Arabia, Syria, Mauritania et India orientali ſponte naſcens.

Pars uſualis. *Gummi-reſina*, quae *Galbanum* dicitur.

XII. CUMINUM.

Fructus ovatus, ſtriatus. Umbellulae quatuor; Involucra quadrifida.

I. CUMINUM CYMINUM.

Planta annua orientalis.

Nom. officin. CUMINUM.

Pars uſualis. *Semen.*

XIII. PHELLANDRIUM.

Floſculi diſci minores. Fructus ovatus, laevis; coronatus perianthio et piſtillo.

I. PHELLANDRIUM AQUATICUM.

Foliorum ramificationibus divaricatis.

Planta biennis, in foſſis et ad lacus frequens, indigena.

Nom. officin. PHELLANDRIUM, ſeu FOENICULUM AQUATICUM.

Pars uſualis. *Semen.*

XIV. CORIANDRUM.

Corolla radiata; petala inflexo-emarginata. Involucrum univerſale monophyllum; partialia dimidiata. Fructus ſphaericus.

1. CORIANDRUM SATIVUM.

Fructibus globofis.

Planta annua Europae meridionalis, in hortis frequenter culta

Nom. officin. CORIANDRUM.

Pars ufualis. *Semen.*

XV. SCANDIX.

Corolla radiata. Fructus fubulatus. Petala emarginata Flosculi disci faepius masculi.

1. SCANDIX CEREFOLIUM.

Seminibus nitidis, ovato-fubulatis; umbellis fesfilibus, lateralibus.

Planta annua, copiofe culta.

Nom. officin. CEREFOLIUM.

Pars ufualis. *Herba recens.*

XVI. PASTINACA.

Fructus ellipticus, compresfo-planus. Petala involuta, integra

1. PASTINACA SATIVA.

Foliis fimpliciter pinnatis.

Planta biennis, in locis, ruderibus refertis, et pascuis fponte nascens.

Nom. officin. PASTINACA SATIVA.

Pars ufualis. *Semen.*

2. PA-

2. PASTINACA OPOPANAX.

Foliis pinnatis; foliolis basi antica excisis.

Planta biennis Europae meridionalis et Orientis.

Pars usualis. *Gummi-resina*, quae *Opopanax* vocatur.

XVII. ANETHUM.

Fructus subovatus, compressus, striatus. Petala involuta, integra.

1. ANETHUM GRAVEOLENS.

Fructibus compressis.

Planta annua in meridionali Europa sponte nascens; in hortis culta.

Nom. officin. ANETHUM.

Pars usualis. *Semen.*

2. ANETHUM FOENICULUM.

Fructibus ovatis.

Planta biennis Europae, in hortis apud nos culta.

Nom. officin. FOENICULUM.

Partes usuales. *Radix, semen.*

2. a ANETHUM FOENICULUM, *varietas germanica.*

A praecedenti seminibus, duplo majoribus, discernendum.

XVIII. CARUM.

Fructus ovato-oblongus, striatus. Involucrum monophyllum. Petala carinata, inflexo emarginata.

I. CARUM CARVI.

Caule ramoſo, vaginis foliorum ventricoſis; involucro partiali nullo.

Planta perennis Europae, praeſertim meridionalis.

Nom. officin. CARUI.

Pars uſualis. *Semen.*

XIX. PIMPINELLA.

Fructus ovato-oblongus. Petala inflexa. Stigmata ſubgloboſa.

I. PIMPINELLA ANISUM.

Foliis radicalibus trifidis, inciſis.

Planta annua aegyptiaca, culta in variis Europae regionibus.

Nom. officin. ANISUM.

Pars uſualis. *Semen.*

XX. APIUM.

Fructus ovatus, ſtriatus. Involucrum monophyllum. Petala aequalia.

I. APIUM PETROSELINUM.

Foliolis caulinis linearibus; involucellis minutis.

Planta biennis, in Sardinia et Sicilia indigena, in hortis copioſe culta.

Nom. officin. PETROSELINUM.

Partes uſuales. *Radix et herba, eaeque recentes, ſemen.*

PEN-

PENTANDRIA

TRIGYNIA.

I. SAMBUCUS.

Calyx quinquepartitus. Corolla quinquefida. Bacca trisperma.

I. SAMBUCUS NIGRA.

Cymis quinquepartitis; caule arboreo.

Arbor in multis locis patriae ſponte naſcens; frequenter culta.

Nom. officin. SAMBUCUS.

Partes uſuales. *Cortex interior, ſive medius, flores, baccae recentes.*

II. TAMARIX.

Calyx quinquepartitus. Petala quinque. Capſula unilocularis, trivalvis. Semina, coma inſtructa.

I. TAMARIX GALLICA.

Floribus pentandris, ſpicis lateralibus; foliis lanceolatis, amplexicaulibus, imbricatis.

Arbor in Hiſpania, Gallia et Italia creſcens.

Nom. officin. TAMARISCUS.

Pars uſualis. *Cortex.*

* TAMARIX GERMANICA.

Floribus decandris, ſpicis terminalibus; foliis ſeſſilibus, lineari-lanceolatis.

Frutex, ſponte creſcens in Germaniae locis inundatis, ad ripas Rheni et Danubii, inque Aſiae montibus Davuriae et Caucaſi.

PENTANDRIA

PENTAGYNIA.

I. LINUM.

Calyx pentaphyllus. Petala quinque. Capſula quinquevalvis, decemlocularis. Semina ſolitaria.

I. LINUM USITATISSIMUM.

Calycibus capſuliſque mucronatis; petalis crenatis; foliis lanceolatis alternis; caule ſubſolitario:

Planta annua ſativa, copioſe culta.

Nom. officin. LINUM.

Partes uſuales. *Semen, farina,* et, quod ex ſeminibus habetur, *oleum.*

CLAS-

CLASSIS VI.

HEXANDRIA

MONOGYNIA.

I. ALLIUM.

Corolla fexpartita, patens. Spatha multiflora. Umbella congesta. Capfula fupera.

1. ALLIUM SATIVUM.

Caule planifolio, bulbifero; bulbo compofito; ftaminibus tricuspidatis.

Planta in Sicilia fponte provenit; frequens colitur in hortis.

Nom. officin. ALLIUM.

Pars ufualis. *Bulbus.*

2. ALLIUM CEPA.

Scapo nudo, inferne ventricofo, longiore; foliis teretibus.

Planta perennis, in hortis culta.

Nom. officin. CEPA.

Pars ufualis. *Bulbus recens.*

II. LILIUM.

Corolla hexapetala, campanulata; linea longitudinali, nectarifera. Capfula valvulis, pilo cancellato connexis.

I. LILIUM CANDIDUM.

Foliis lanceolatis, ſparſis, baſi attenuatis; corollis campanulatis, intus glabris.

Planta perennis in Syria, affinibus locis et Helvetia; frequens culta in hortis.

Nom. officin. LILIUM ALBUM.

Partes uſuales. *Bulbus, petala recentia.*

III. SCILLA.

Corolla hexapetala, patens, decidua. Filamenta filiformia.

I. SCILLA MARITIMA.

Nudiflora, bracteis refractis.

Planta perennis, in oris maris mediterranei frequens.

Nom. officin. SCILLA.

Pars uſualis. *Bulbus.*

IV. ALOË.

Corolla erecta, ore patulo, fundo nectarifero. Filamenta receptaculo inſerta.

I. ALOË PERFOLIATA.

Caulescens, foliis enſiformibus, dentatis, erectis; floribus racemoſis, reflexis, cylindricis.

Frutex ſucculentus utriusque Indiae et Africae meridionalis.

Pars uſualis. *Gummi-reſina,* quae Pharmacopoeorum *Aloë ſuccotrina* et *capenſis.*

V. ACO-

V. ACORUS.

Spadix cylindricus, tectus flosculis. Corollae hexapetalae, nudae. Stilus nullus. Capſula trilocularis.

1. ACORUS CALAMUS.

Scapi mucrone longisſimo, foliaceo.

Planta perennis, in foſſis, piscinis, ſtagnisque crebra.

Nom. officin. ACORUS, CALAMUS AROMATICUS.

Pars uſualis. *Radix.*

VI. CALAMUS.

Calyx hexaphyllus. Corolla nulla. Bacca exarida, monoſperma, retrorſum imbricata.

1. CALAMUS DRACO. (*a*)

Aculeis caudicis appresſis, frondium patentibus; ſpadice erecto.

Frutex Indiae orientalis.

Pars uſualis. *Reſina,* quae *Draconis Sanguis* officinarum est.

HEX-

(*a*) Praeter hanc ſpeciem, multas alias plantas *Sanguinem Draconis* praebere, pasſim legitur. Praecipuae ſunt

Pterocarpus Draco.

Dracaena Draco.

Dracaena ijucaeformis Forst.

Dalbergia monetaria, et generis

Croton variae ſpecies.

HEXANDRIA

DIGYNIA.

I. ORYZA.

Calycis gluma bivalvis, uniflora. Corolla bivalvis, fubaequalis, femini adnascens.

I. ORYZA SATIVA.

Planta annua aethiopica? colitur in Indiae paludofis.

Nom. officin. ORYZA.

Pars ufualis. *Semen decorticatum.*

HEXANDRIA

TRIGYNIA.

I. RUMEX.

Calyx triphyllus. Petala tria, conniventia. Semen unicum, triquetrum.

I. RUMEX ACUTUS.

Floribus hermaphroditis; valvulis dentatis, graniferis; foliis cordato-oblongis, acuminatis.

Planta perennis in locis humidis.

Nom. officin. LAPATHUM ACUTUM, OXYLAPATHUM.

Pars ufualis. *Radix.*

2. RUMEX AQUATICUS.

Floribus hermaphroditis; valvulis integerrimis, nudis; foliis cordatis, glabris, acutis.

Plan-

Planta perennis, ad ripas fluviorum et in paludibus frequens.

Nom. officin. BRITTANNICA HERBA, five HYDROLAPATHUM.

Pars ufualis. *Radix.*

3. RUMEX ACETOSA.

Floribus dioecis; foliis oblongis, fagittatis.

Planta perennis, in pratis omnibus fponte nascens.

Nom. officin. ACETOSA VULGARIS.

Pars ufualis. *Folia recentia.*

II. COLCHICUM.

Spatha. Corolla fexpartita, tubo radicato. Capfulae tres, connexae, inflatae.

1. COLCHICUM AUTUMNALE.

Foliis planis, lanceolatis, erectis.

Planta perennis, in pratis depresfis Europae auftralis.

Nom. officin. COLCHICUM.

Pars ufualis. *Radix recens.*

CLAS-

CLASSIS VII.

HEPTANDRIA.

MONOGYNIA.

I. AESCULUS.

Calyx monophyllus, quadri-vel-quinquedentatus, ventricosus. Corolla tetra-vel-pentapetala, inaequaliter colorata, calyci inserta. Capsula trilocularis.

I. AESCULUS HIPPOCASTANUM.

Foliis digitatis, septenis; corollis pentapetalis, patulis.

Asiae septentrionalis indigena arbor, culta vero frequens in Belgio.

Nom. officin. HIPPOCASTANUM.

Pars usualis. *Cortex.*

CLAS-

CLASSIS VIII.

OCTANDRIA

MONOGYNIA.

I. AMYRIS.

Calyx quadridentatus. Petala quatuor, oblonga. Stigma tetragonum. Bacca drupacea.

1. AMYRIS ELEMIFERA.

Foliis ternatis, quinato-pinnatisque, ſubtus tomentoſis.

Arbor orientalis.

Pars uſualis. *Reſina, Elemi* dicta.

II. DAPHNE.

Calyx nullus. Corolla quadrifida, corollacea, marcescens, ſtamina includens. Drupa monoſperma.

1. DAPHNE MEZEREUM.

Floribus ſesſilibus, ternis, caulinis; foliis lanceolatis, deciduis.

Frutex in Gallia, Hispania et Germania meridionali frequens, nobis cultus.

Nom. officin. MEZEREUM.

Pars uſualis. *Cortex.*

2. DAPHNE LAUREOLA.

Racemis axillaribus, quinquefloris; foliis lanceolatis, glabris.

Frutex in Gallia, Hispania et Germania meridionali sponte nascens, nostratibus cultus.

Nom. officin. MEZEREUM.

Pars usualis. *Cortex.*

OCTANDRIA

TRIGYNIA.

I. POLYGONUM.

Calyx nullus. Corolla quinquepartita, calycina. Semen unicum, angulatum.

1. POLYGONUM BISTORTA.

Caule simplicissimo, monostachyo; foliis ovatis, in petiolum decurrentibus.

Planta perennis, in montosis et in pratis humidis.

Nom. officin. BISTORTA.

Pars usualis. *Radix.*

CLAS-

CLASSIS IX.

ENNEANDRIA

MONOGYNIA.

I. LAURUS.

Calyx nullus. Corolla calycina, ſexpartita. Nectarium glandulis tribus, biſetis, germen cingentibus. Filamenta interiora glandulifera. Drupa monoſperma.

1. LAURUS CINNAMOMUM.

Foliis trinerviis, ovato-oblongis, nervis verſus apicem evaneſcentibus.

Arbor Ceylonenſis.

Nom. officin. CINNAMOMUM CEYLONENSE.

Partes uſuales. *Cortex*, et, quod ex cortice deſtillatur, *oleum*

* LAURUS CASSIA.

Foliis triplinerviis, lanceolatis.

Frutex in Malabaria, Sumatra et Java habitans.

2. LAURUS CAMPHORA.

Foliis triplinerviis, lanceolato-ovatis.

Arbor Indiae orientalis, praeſertim in Japonia frequens.

Pars uſualis. *Camphora.*

 3. LAU-

3. LAURUS NOBILIS.

Foliis lanceolatis, venofis, perennantibus; floribus quadrifidis, dioecis.

Arbor Europae meridionalis, in hybernaculis culta.

Nom. officin. LAURUS.

Partes ufuales. *Folia, baccae, oleum, laurinum dictum.*

4. LAURUS SASSAFRAS.

Foliis integris, trilobisque.

Arbor Americae feptentrionalis,

Nom. officin. SASSAFRAS.

Partes ufuales. *Lignum cum cortice.*

5. LAURUS CULILABAN.

Foliis triplinerviis, oppofitis.

Arbor diffufe per Infulas orientales crefcens.

Nom. officin. CULILABAN.

Partes ufuales. *Cortex*, et, quod inde habetur, *oleum.*

E N N E A N D R I A
T R I G Y N I A.

I. R H E U M.

Calyx nullus. Corolla fexfida, perfiftens. Semen unicum, triquetrum.

1. RHEUM PALMATUM. (*a*)

Fo-

(*a*) Tres hîc trado fpecies, e quibus, juxta celeberrimi PALLAS opinionem, Rhabarbari radix colligitur. In *Pharmacopoea Batava* Rhei

Foliis palmatis, acuminatis, ſcabriuſculis, ſinu baſeos dilatato; petiolis ſupra obſolete ſulcatis, margine rotundatis.

Planta perennis, habitans in China ad murum.

Nom. officin. RHABARBARUM, RHEUM.

Pars uſualis. *Radix.*

2. RHEUM UNDULATUM.

Foliis ſubvilloſis, undulatis, ſinu baſeos dilatato; petiolis ſupra planis, margine acutis.

Planta perennis, in China et Sibiria ſponte naſcens.

3. RHEUM COMPACTUM.

Foliis ſublobatis, obtuſisſimis, lucidis, argute denticulatis, glaberrimis.

Planta perennis in Tataria et China ſponte creſcens.

CLAS-

Rhei ſpecies dubia habetur, cujus radix officinas ornat. Ratio in eo conſiſtit, quod Pharmacopoeus quidam ruſſiacus, qui regiones inviſitavit, in quibus Rhei radix colligitur, dubia moverit de vera ipſius origine. Vid. Pharmacop. Batav. pag. 98. et SIEVERS in den neuen Nordiſchen Beyträgen 7ten Band pag. 368. aut FRIEDR. ALBR. CARL GREN Syſtem der Pharmacologie Tom. 2 pag. 261. et ſeqq.

CLASSIS X.

DECANDRIA

MONOGYNIA.

I. CASSIA.

Calyx pentaphyllus. Petala quinque. Antherae supremae tres, steriles; infimae tres, rostratae. Lomentum.

1. CASSIA SENNA.

Foliis sejugis subovatis; petiolis eglandulatis.

Planta annua. in Aegypto superiori sponte nascens.

Nom. officin. SENNA.

Partes usuales. *Folia.*

2. CASSIA FISTULA.

Foliis quinquejugis, ovatis, acuminatis, glabris; petiolis eglandulatis.

Arbor in Arabia et utraque India sponte crescens.

Nom. officin. CASSIA FISTULARIS.

Pars usualis. *Fructus.*

II. MYROXYLON.

Calyx campanulatus, quinquedentatus. Petala quinque, supremo reliquis majore. Germen corolla longius. Legumen apice monospermum.

I. MY-

1. MYROXYLON PERUIFERUM.

Foliis abrupte pinnatis, bijugis; foliolis fuboppofitis.

Arbor Americae meridionalis, in calidioribus Terrae Firmae locis frequens.

Pars ufualis. *Balfamum*, quod *peruvianum*, feu *indicum nigrum* dicitur.

III. GUAJACUM.

Calyx quinquefidus, inaequalis. Petala quinque, calyci inferta. Capfula angulata, tri-vel-quinquelocularis.

1. GUAJACUM OFFICINALE.

Foliolis bijugis, obtufis.

Arbor Indiae occidentalis et Americae meridionalis.

Nom. officin. GUAJACUM.

Partes ufuales. *Lignum*, *cortex*, *gummi-refina.*

IV. DICTAMNUS.

Calyx pentaphyllus. Petala quinque, patula. Filamenta, punctis glandulofis adfperfa. Capfulae quinque, coalitae.

1. DICTAMNUS ALBA.

Planta in montofis Germaniae, praefertim meridionalis, regionibus perennis.

Nom. officin. DICTAMNUS.

Pars ufualis. *Radix.*

V. RUTA.

Calyx quinquepartitus. Petala concava. Receptaculum, punctis melliferis decem cinctum. Capsula lobata.

I. RUTA GRAVEOLENS.

Foliis supradecompositis; foliolis oblongis, terminali obovato; petalis integerrimis.

Fruticulus in Helvetia sponte nascens, cultus in hortis nordvicensibus.

Nom. officin. RUTA.

Pars usualis. *Herba.*

VI. TOLUIFERA.

Calyx quinquedentatus, campanulatus. Petala quinque, infimo maximo, obcordato. Stilus nullus.

I. TOLUIFERA BALSAMUM.

Frutex crescens in Americes provincia Tolu.

Pars usualis. *Balsamum*, quod *tolutanum* vocatur.

VII. HAEMATOXYLON.

Calyx quinquepartitus. Petala quinque. Capsula lanceolata, unilocularis, bivalvis; valvis navicularibus.

I. HAEMATOXYLON CAMPECHIANUM.

Arbor Americae calidioris.

Pars usualis. *Campechense lignum.*

VIII.

VIII. QUASSIA.

Calyx pentaphyllus. Petala quinque. Nectarium pentaphyllum. Drupae quinque, distantes, bivalves, monospermae, receptaculo carnoso insertae.

1. QUASSIA AMARA. (*a*)

Floribus hermaphroditis; foliis impari-pinnatis; foliolis oppositis, sessilibus; petiolo articulato, alato; floribus racemosis.

Frutex surinamensis.

2. QUASSIA EXCELSA.

Floribus polygamis, pentandris, paniculatis; foliis impari-pinnatis; foliolis oppositis, petiolatis; petiolo nudo.

Frutex Indiae occidentalis, in sylvis submontosis sponte crescens.

Nom officin. QUASSIA.

Pars usualis. *Lignum.*

* RHUS. (*b*)

Calyx quinquepartitus. Petala quinque. Bacca monosperma.

1. RHUS

(*a*) Species haec rarissima, ligni amaritie, reliquas longe antecellit. Lignum autem hoc vulgo non venale prostat. Quod in officinis habetur, a *Quassia excelsa*, quae minus amara, colligitur. Vid. *Act. Soc. Hist. Nat. Haf.* Tom. 1. p. 2. pag. 68. et WILLDENOW, l. c. Tom. 2. Part. 1. pag. 568.

(*b*) Ad *Pentandriam Trigyniam* pertinet hoc genus.

1. RHUS METOPIUM.

Foliis pinnatis, integerrimis, ſubrotundis, glabris.

Frutex americanus.

3. QUASSIA SIMARUBA.

Floribus monoecis; foliis abrupte pinnatis; foliolis alternis, ſubpetiolatis; petiolo nudo; floribus paniculatis.

Arbor americana.

Nom. officin. SIMARUBA.

Pars uſualis. *Cortex.*

IX. COPAÏFERA.

Calyx nullus. Petala quatuor. Legumen ovatum. Semen unicum, arillo ovato.

1. COPAÏFERA OFFICINALIS.

Arbor Americae meridionalis, in Braſilia frequens.

Pars uſualis. *Copaïvae balſamum.*

X. ARBUTUS.

Calyx quinquepartitus. Corolla ovata; ore baſi pellucida. Bacca quinquelocularis.

1. ARBUTUS UVA URSI.

Caulibus procumbentibus; foliis integerrimis.

Fruticulus Europae ſeptentrionalis, in hortis cultus.

Nom. officin. UVA URSI.

Partes uſuales. *Folia.*

* VACCINIUM. (a)

Calyx ſuperus. Corolla monopetala. Filamenta receptaculo inſerta. Bacca quadrilocularis, polyſperma.

1. VACCINIUM VITIS IDAEA.

Racemis terminalibus, nutantibus; foliis obovatis, revolutis, integerrimis, ſubtus punctatis.

Fruticulus in patriae ſylvis ſponte creſcens.

XI. STYRAX.

Calyx inferus. Corolla infundibuliformis. Drupa disperma.

1. STYRAX OFFICINALIS.

Foliis ovatis, ſubtus villoſis; racemis ſimplicibus, folio brevioribus.

Arbor in Archipelagi inſulis et Oriente frequens.

Pars uſualis. *Reſina*, quae *Styrax* dicitur *in masſis.*

2. STYRAX BENZOÏN.

Foliis oblongis, acuminatis, ſubtus tomentoſis; racemis compoſitis, longitudine foliorum.

Arbor regionum calidarum Americae ſeptentrionalis.

Pars uſualis. *Balſamum, Styrax liquida* dictum.

D E-

(a) *Vaccinii* genus ad Claſſis octavae primum Ordinem pertinet.

DECANDRIA

DIGYNIA.

I. SAPONARIA.

Calyx monophyllus, nudus. Petala quinque, unguiculata. Capſula oblonga, unilocularis.

I. SAPONARIA OFFICINALIS.

Calycibus cylindricis; foliis ovato-lanceolatis.

Planta perennis, in hortis nordvicenſibus aliisque culta.

Nom. officin. SAPONARIA.

Partes uſuales. *Radix, herba.*

DECANDRIA

PENTAGYNIA.

I. SEDUM.

Calyx quinquefidus. Corolla pentapetala. Squamae nectariferae quinque, ad baſin germinis. Capſulae quinque.

I. SEDUM ACRE.

Foliis ſubovatis, adnato-ſesſilibus, gibbis, erectiusculis, alternis; cyma trifida.

Planta perennis, pasſim in patria occurrit.

Nom. officin. SEDUM ACRE.

Pars uſualis. *Herba recens.*

II. OXA-

II. OXALIS.

Calyx pentaphyllus. Petala unguibus connexa. Stamina inaequalia, quinque breviora exteriora basi connata. Capsula angulis dehiscens, pentagona.

1. OXALIS ACETOSELLA.

Acaulis; scapo unifloro, foliis longiore; foliis ternatis, obcordatis; stilis longitudine staminum interiorum; radice articulata.

Planta perennis, in sylvis muscosis et ad sepes umbrosas.

Nom. officin. ACETOSELLA.

Partes usuales. *Herba recens, et ex ea praeparatum oxalas acidulum potassae.*

2. OXALIS CORNICULATA.

Caule ramoso, decumbente, radicante; pedunculo subumbellato, petiolis breviore; foliis ternatis, obcordatis; stilis longitudine staminum interiorum.

Planta annua, sponte crescens in Anglia, Hispania, Italia, Helvetia cet.

Pars usualis. *Oxalas acidulum potassae.*

CLAS-

CLASSIS XI.

DODECANDRIA

MONOGYNIA.

I. ASARUM.

Calyx tri-vel-quadrifidus, germini infidens. Corolla nulla. Capfula coriacea, coronata.

I. ASARUM EUROPAEUM.

Foliis reniformibus, obtufis, binis.

Planta perennis Europae.

Nom. officin. ASARUM.

Partes ufuales. *Radix, folia.*

II. CANELLA.

Calyx trilobus. Petala quinque. Antherae fedecim, adnatae. Nectario urceolato. Bacca unilocularis, di-vel-tetrafperma.

I. CANELLA ALBA.

Arbor in America vulgaris.

Nom. officin. CANELLA ALBA.

Pars ufualis. *Cortex internus.*

DODECANDRIA

DIGYNIA.

I. AGRIMONIA.

Calyx quinquedentatus, altero obvallatus. Petala quinque. Semina duo, in fundo calycis.

I. AGRIMONIA EUPATORIA.

Fructibus hispidis; foliis caulinis pinnatis, foliolis oblongo-ovatis; ſpicis elevatis; petalis calyce duplo longioribus.

Planta perennis, in pratis apricis, ad ſepes et vias indigena.

Nom. officin. AGRIMONIA.

Pars uſualis. *Herba.*

DODECANDRIA

TRIGYNIA.

I. EUPHORBIA.

Corolla tetra vel pentapetala, calyci inſidens. Calyx monophyllus, ventricoſus. Capſula tricocca.

I. EUPHORBIA OFFICINARUM.

Aculeata, nuda, multangularis, aculeis geminatis.

Frutex Africae meridionalis.

Pars uſualis. *Gummi-reſina, Euphorbii* nomine cognita.

D O-

DODECANDRIA

DODECAGYNIA.

I. SEMPERVIVUM.

Calyx duodecimpartitus. Petala duodecim. Capſulae duodecim, polyſpermae.

I. SEMPERVIVUM TECTORUM.

Foliis ciliatis; propaginibus patulis, floribus dodecandris, dodecagynis; nectariis cuneiformibus, caruncalatis.

Planta perennis, in tectis, muris et rupibus.

Nom. officin. SEDUM MAJUS.

Partes uſuales. *Folia recentia.*

CLAS-

CLASSIS XII.

ICOSANDRIA

MONOGYNIA.

I. MYRTUS.

Calyx quinquefidus, ſuperus. Petala quinque. Bacca bi-vel-trilocularis, polyſperma.

I. MYRTUS PIMENTA.

Foliis alternis.

Arbor in inſulis antiliis, praeſertim Jamaica.

Nom. officin. PIMENTA.

Pars uſualis. *Fructus.*

II. PUNICA.

Calyx quinquefidus, ſuperus. Petala quinque. Pomum multiloculare, polyſpermum.

I. PUNICA GRANATUM.

Foliis lanceolatis; caule arboreo

Arbor praeſertim in Hiſpania frequens.

Nom. officin. GRANATUM.

Partes uſuales. *Cortex fructus, flores, balauſtiorum dicti.*

III. AMYGDALUS.

Calyx quinquefidus, inferus. Petala quinque. Drupae nux poris perforata.

I. AMYGDALUS COMMUNIS.

Foliorum ferraturis infimis glandulofis; floribus fesfilibus geminis.

Arbor in feptentrionali Africa fponte nascens; in Italia, Gallia, Sicilia copiofe culta, etiam nostrum fert clima.

Nom. officin. AMYGDALAE DULCES et AMARAE.

Pars ufualis. *Nucleus.*

IV. PRUNUS.

Calyx quinquefidus, inferus. Petala quinque. Drupae nux futuris prominulis.

I. PRUNUS LAURO-CERASUS.

Floribus racemofis; foliis fempervirentibus, dorfo biglandulofis.

Frutex Europae meridionalis et Orientis; in hortis colitur.

Nom. officin. LAURO-CERASUS.

Partes ufuales. *Folia recentia.*

2. PRUNUS DOMESTICA.

Pedunculis fubfolitariis; foliis lanceolato-ovatis, convolutis; ramis muticis.

Arbor, in hortis culta.

Nom. officin. PRUNUS.

Pars ufualis. *Fructus ficcatus.*

V. EU-

V. EUGENIA.

Calyx quadripartitus, ſuperus. Petala quatuor. Bacca unilocularis, monoſperma.

I. EUGENIA CARYOPHYLLATA Thunbergii. (*a*)

Foliis integerrimis, oblongis, acutiusculis; pedunculis trichotomis; paniculis axillaribus et terminalibus; calycibus repandis, fructu elliptico.

Arbor Indiae orientalis, in inſulis moluccis frequens.

Nom. officin. CARYOPHYLLUS AROMATICUS.

Partes uſuales. *Flores non aperti, ſiccati, oleum.*

ICOSANDRIA.

PENTAGYNIA.

I. PIRUS.

Calyx quinquefidus. Petala quinque. Pomum inferum, quinqueloculare, polyſpermum.

I. PIRUS CYDONIA.

Foliis integerrimis, floribus ſolitariis.

Arbor cretenſis, ubique fere culta.

Nom. officin. CYDONIA MALA.

Pars uſualis. *Semen.*

II. ME-

(*a*) Est *Caryophyllus aromaticus* Linnaei.

II. MESEMBRYANTHEMUM.

Calyx quinquefidus. Petala numerosa, linearia, basi cohaerentia. Capsula carnosa, infera, polysperma.

1. MESEMBRYANTHEMUM CRYSTALLINUM.

Foliis alternis, ovatis, papulosis; floribus sessilibus; calycibus late ovatis, acutis, retusis.

Planta annua in Graecia prope Athenas.

Nom. officin. MESEMBRYANTHEMUM CRYSTALLINUM.

Pars usualis. *Herba recens.*

ICOSANDRIA.

POLYGYNIA.

I. ROSA.

Petala quinque. Calyx urceolatus, quinquefidus, carnosus, collo coarctatus. Semina plurima, hispida, calycis interiori lateri affixa.

1. ROSA CENTIFOLIA.

Germinibus ovatis, pedunculisque hispidis; caule hispido, aculeato; petiolis inermibus.

Frutex, in hortis nordvicensibus frequentissimus.

Nom. officin. ROSA PALLIDA.

Partes usuales. *Florum, nondum plene apertorum, petala recentia et sicca.*

2. RO-

2. ROSA GALLICA.

Germinibus ovatis, pedunculisque hispidis; caule petiolisque hispido-aculeatis.

Frutex Galliae meridionalis, in hortis nordvicensibus creberrimus.

Nom. officin. ROSA RUBRA.

Partes usuales. *Florum, nondum plene apertorum, petala recentia et sicca.*

II. RUBUS.

Calyx quinquefidus. Petala quinque. Bacca composita acinis monospermis.

1. RUBUS IDAEUS.

Foliis quinato-pinnatis ternatisque; caule aculeato; petiolis canaliculatis.

Frutex, in hortis copiose cultus.

Nom. officin. RUBUS IDAEUS.

Pars usualis. *Fructus recens.*

III. TORMENTILLA.

Calyx octofidus. Petala quatuor. Semina subrotunda, nuda, receptaculo parvo, exsucco affixa.

1. TORMENTILLA ERECTA.

Caule erectiusculo, foliis sessilibus.

Planta perennis, in locis arenosis sponte nascens.

Nom. officin. TORMENTILLA.

Pars usualis. *Radix.*

IV. GEUM.

Calyx decemfidus. Petala quinque. Semina arista geniculata.

1. GEUM URBANUM.

Floribus erectis; aristis uncinatis nudis, foliis caulinis ternatis, radicalibus lyrato-pinnatis.

Planta perennis, in patriae locis ficcioribus sponte nascens.

Nom. officin. CARYOPHYLLATA.

Pars usualis.. *Radix.*

CLASSIS XIII.

POLYANDRIA

MONOGYNIA.

I. CHELIDONIUM.

Corolla tetrapetala. Calyx diphyllus. Siliqua unilocularis, linearis.

1. CHELIDONIUM MAJUS.

Pedunculis umbellatis.

Planta perennis, in ruderibus et ad ſepes copioſisſima; in hortis nordvicenſibus aliisque culta.

Nom officin. CHELIDONIUM MAJUS.

Pars uſualis. *Herba recens.*

II. PAPAVER.

Corolla tetrapetala. Calyx diphyllus. Capſula unilocularis, ſub ſtigmate perſiſtente poris dehiſcens.

1. PAPAVER RHOEAS.

Capſulis glabris, globoſis; caule piloſo, multifloro; foliis pinnatifidis, inciſis.

Planta annua, inter ſegetes frequentisſima, culta in hortis.

Nom. officin. PAPAVER ERRATICUM, RHOEAS.

Partes uſuales. *Florum petala.*

2. PAPAVER SOMNIFERUM.

Calycibus capſulisque glabris; foliis amplexicaulibus, inciſis.

Planta annua, copioſe a nostratibus culta.

Nom. officin. PAPAVER ALBUM.

Partes uſuales. *Capita, ſemen.*

III. CISTUS.

Corolla pentapetala. Calyx pentaphyllus, foliolis duobus minoribus. Capſula.

1. CISTUS CRETICUS.

Arborescens, exſtipulatus; foliis ſpatulato-ovatis, rugoſo-venoſis, ſcabris, petiolatis, petiolis diſtinctis; pedunculis unifloris; calycinis foliolis acuminatis.

Frutex in Candiae collibus ſiccis et arenoſis crescens.

Pars uſualis. *Reſina,* quae *Ladanum Gummi,* ſeu *Labdanum* vocatur.

POLYANDRIA

TRIGYNIA.

I. DELPHINIUM.

Calyx nullus. Petala quinque. Nectarium bifidum, postice cornutum. Siliquae tres, vel unica ſiliqua.

1. DELPHINIUM STAPHISAGRIA.

Nectariis tetraphyllis, petalo brevioribus; foliis palmatis, lobis obtuſis.

Plan-

Planta biennis Europae auſtralis.

Nom. officin. STAPHISAGRIA.

Pars uſualis. *Semen.*

II. ACONITUM.

Calyx nullus. Petala quinque, ſupremo fornicato. Nectaria duo, pedunculata, recurva. Siliquae tres, vel quinque.

1. ACONITUM CAMMARUM.

Cuculli calcare adunco, obtuſo, labio lanceolato, recto, acute emarginato; galea conica elongata; foliis opacis, quinquepartitis, laciniis oblongo-cuneiformibus, trifidis, dentatis.

Planta perennis in Hercynia et Auſtria frequens; colitur in hortis.

Nom. officin. ACONITUM.

Pars uſualis. *Herba.*

* ACONITUM NAPELLUS.

Cuculli calcare recto, obtuſo, labio lanceolato, adſcendente, bifido; galea convexa; foliis nitidis, quinquepartitis, laciniis tripartitis, inciſis, linearibus.

Planta perennis, in alpibus praegratenſibus, Helvetiae, inque Suecia et Sibiria.

POLYANDRIA

TETRAGYNIA.

I. WINTERA.

Calyx trilobus. Petala ſex vel duodecim. Germina clavata. Stili nulli. Baccae quatuor vel octo, obovatae.

I. WINTERA AROMATICA.

Pedunculis axillaribus aggregatis, ſubtifloris; floribus tetragynis.

Arbor ad fretum Terrae magellanicae habitans.

Pars uſualis. *Cortex winteranus* officinarum.

POLYANDRIA

POLYGYNIA.

I. MAGNOLIA.

Calyx triphyllus. Petala novem. Capſulae bivalves, imbricatae. Semina baccata, pendula.

I. MAGNOLIA PLUMIERI.

Foliis perennantibus, ovato-ſubrotundis, utrinque glabris.

Arbor in inſulis St Lucia, Martinica, Guadeloupe.

Nom. officin. ANGUSTURA.

Pars uſualis. *Cortex?* (*a*)

2. MA-

(*a*) De vera hujus corticis origine dubitarunt *Pharmacopoeae Batavae* ſcriptores. Et profecto res est maxime difficilis, rite di-

2. MAGNOLIA GLAUCA.

Foliis ellipticis, obtufis, fubtus glaucis; petalis obovatis.

Frutex, in Virginia, Penfylvania, Carolina fponte nascens.

Nom. officin. ANGUSTURA.

Pars ufualis. *Cortex?* (*a*)

II. ILLICIUM.

Calyx hexaphyllus. Petala viginti feptem. Capfulae plures, in orbem digestae, bivalves, monofpermae.

1. ILLICIUM ANISATUM.

Petalis interioribus lineari-fubulatis.

Arbor Japonica.

Nom. officin. ANISUM STELLATUM.

Pars ufualis. *Fructus.*

III. ANE-

discernere, cuinam eorum, qui illam indicasfe dicuntur, fides fit habenda. Ut autem aliquando de vera *Corticis Angufturae* genitrice iudicetur, non fupervacaneum duxi, Catalogo nostro eas addere plantas, quae illam erogare quibusdam fuerunt vifae.

Conful. KURT SPRENGEL's *Kritifche Ueberficht des Zuftandes der Arzneykunde in dem Letzten Jahrzehend. pag* 68. *Halle* 1801. *in* 8°. et F. A. A. MEYERS *medicinifche verfuche*, *Leipzig* 1791. *in* 8°.

(*a*) Vid. BRANDE in Hannöv. Magazin 1790. num. 15. pag. 235. et JO. ANDREAE MURRAY Apparatus Medicaminum pag. 172. Vol. fexti. Gottingae 1792. 8°.

III. ANEMONE.

Calyx nullus. Petala ſex ad novem. Semina plura.

I. ANEMONE PRATENSIS.

Pedunculo involucrato; petalis apice reflexis; foliis bipinnatis.

Planta vernalis, creſcens in campis apricis, ſterilibus Germaniae.

Nom. officin. PULSATILLA NIGRICANS.

Pars uſualis. *Herba florens.*

* ANEMONE PULSATILLA.

Pedunculo involucrato; petalis rectis, foliis bipinnatis.

Planta perennis, in campis ſylveſtribus, exaridis, collibusque apricis Europae borealis ſponte naſcens.

IV. CLEMATIS.

Calyx nullus. Petala quatuor, rarius quinque. Semina caudata.

I. CLEMATIS ERECTA.

Foliis pinnatis, foliolis ovato-lanceolatis, integerrimis; caule erecto; floribus pentapetalis tetrapetalisque.

Planta perennis in collibus et dumetis Auſtriae, Hungariae, Valeſiae et alibi in Helvetia.

Nom. officin. FLAMMULA JOVIS.

Partes uſuales. *Folia, flores.*

* CLEMATIS VITALBA.

Foliis pinnatis, foliolis ſcandentibus, cordatis, inciſo-lobatis.

Frutex, in ſepibus Europae auſtralis habitans.

** CLEMATIS FLAMMULA.

Foliis inferioribus pinnatis, laciniatis, ſummis ſimplicibus, integerrimis, lanceolatis.

Fruticulus, in Monſpelii, inque Rhaetiae ſepibus.

V. HELLEBORUS.

Calyx nullus. Petala quinque vel plura. Nectaria bilabiata, tubulata. Capſulae polyſpermae, erectiusculae.

I. HELLEBORUS NIGER.

Scapo ſubbifloro, ſubnudo; foliis pedatis.

Planta perennis, alpina helvetica.

Nom. officin. HELLEBORUS NIGER, MELAMPODIUM.

Pars uſualis. *Radix.*

* TROLLIUS.

Calyx nullus. Petala circiter quatuordecim. Capſulae plurimae, ovatae, polyſpermae.

I. TROLLIUS EUROPAEUS.

Corollis conniventibus, nectariis longitudine ſtaminum.

Planta perennis in alpibus et ſubalpinis Sueciae, Germaniae, Angliae.

** AC-

** ACTAEA. (*a*)

Corolla tetrapetala. Calyx tetraphyllus. Bacca unilocularis. Semina semiorbiculata.

I. ACTAEA SPICATA.

Racemo ovato, fructibus baccatis.

Planta perennis, habitat in nemoribus Europae.

*** ADONIS.

Calyx tetraphyllus. Petala quinis plura absque nectario. Semina nuda.

I. ADONIS VERNALIS.

Flore dodecapetalo, fructu ovato.

Planta perennis, in Oelandiae, Borussiae, Bohemiae, Germaniae, Helvetiae collibus apricis.

CLAS-

(*a*) Ad *Polyandriam Monogyniam* pertinet.

CLASSIS XIV.

DIDYNAMIA

GYMNOSPERMIA.

I. TEUCRIUM.

Corollae labium ſuperius nullum, ſed fisſura ejus loco, in qua ſtamina jacent.

1. TEUCRIUM MARUM.

Foliis integerrimis, ovatis, acutis, petiolatis, ſubtus tomentoſis; floribus racemoſis, ſecundis.

Fruticulus Europae meridionalis et Orientis, in Syria et Hispania frequens.

Nom. officin. MARUM SYRIACUM.

Pars uſualis. *Herba.*

2. TEUCRIUM CHAEMAEDRYS.

Foliis cuneiformi-ovatis, inciſis, crenatis, petiolatis; floribus ternis; caulibus procumbentibus, ſubpiloſis.

Planta perennis, in hortis botanicis culta.

Nom. officin. CHAMAEDRYS.

Pars uſualis. *Herba florens.*

3. TEUCRIUM SCORDIUM.

Foliis oblongis, ſesſilibus, dentatis, nudiusculis; floribus axillaribus, pedunculatis, geminis; caule diffuſo, pubescente.

Plan-

Planta perennis, in hortis medicis culta.

Nom. officin. SCORDIUM.

Pars usualis. *Herba.*

II. AJUGA.

Corollae labium superius minimum, bidentatum. Stamina labio superiore longiora.

1. AJUGA CHAMAEPITYS Schreberi. (*a*)

Foliis trifidis; floribus axillaribus solitariis, folio brevioribus; caule diffuso.

Planta annua, in montosis regionum meridionalium locis sponte nascens, nostratibus culta.

Nom. officin. CHAMAEPITYS.

Pars usualis. *Herba florens.*

III. SATUREJA.

Corollae laciniae subaequales. Stamina distantia.

1. SATUREJA HORTENSIS.

Pedunculis axillaribus subcymosis; foliis lanceolatis, integerrimis; caule brachiato.

Planta annua, in inferiori Gallia et Italia sponte nascens; nobis culta.

Nom. officin. SATUREJA.

Pars usualis. *Herba.*

IV. HYS-

(*a*) Est *Teucrium Chamaepitys* Linnaei. Vid. JOH. CHRIST DAN. SCHREBER. Plantarum verticillatarum unilabiatarum Genera et Species. *Lipsiae* 1774. in 8°.

IV. HYSSOPUS.

Corollae labium inferius tripartitum, lacinula intermedia subcrenata. Stamina recta, distantia.

1. HYSSOPUS OFFICINALIS.

Floribus verticillatis, racemosis, secundis, lacinia corollae intermedia biloba, integerrima; foliis lanceolatis.

Fruticulus spontaneus, non admodum frequens; in hortis botanicis colitur.

Nom. officin. HYSSOPUS.

Pars usualis. *Herba.*

V. NEPETA.

Corollae labium inferius lacinula intermedia crenata, fauces margine reflexo. Stamina approximata.

1. NEPETA CATARIA.

Floribus spicatis, verticillis subpedicellatis; foliis petiolatis, cordatis, dentato-serratis.

Planta perennis, in locis, ruderibus refertis, nostrae patriae.

Nom. officin. NEPETA.

Pars usualis. *Herba.*

VI. LAVANDULA.

Calyx ovatus, subdentatus, bractea suffultus. Corolla resupinata. Stamina intra tubum.

I. LAVANDULA SPICA.

Foliis sessilibus, lanceolato-linearibus, margine revolutis; spica interrupta, nuda.

Fruticulus Galliae meridionalis; in hortis medicis colitur.

Nom. officin. LAVENDULA.

Partes usuales. *Spicae florentes.*

VII. MENTHA.

Calyx quinquefidus. Corolla subaequalis, quadrifida, lacinia latiore emarginata. Stamina erecta, distantia. (*a*)

I. MENTHA CRISPA.

Spicis capitatis; foliis cordatis, dentatis, undulatis, crispis, sessilibus.

Planta perennis, origine sibirica, in hortis culta.

Nom.

(*a*) Quandoquidem celeberrimus SMITH *Mentharum* species Brittanniae maximo ardore fuit perscrutatus, cum generis definitionem, tum specierum characteres exin colligere, necesse duxi. *Mentham crispam*, in Anglia hospitem, ex observationibus istis discernere, non fuit concessum. Sufficiat vero, quem subjunximus, character, ut a reliquis distinguatur *Menthae* speciebus.

Conferantur observations on the British species of Mentha. By JAM. EDW. SMITH. M. D. &c. in Transact. of the Linn. Soc. Vol. V. pag. 171—217. Floram Brittannicam Vol. II. et Archiv für die Botanik von D. JOHANN. JACOB RÖMER, zweyten Band, drittes Stück, pag. 324. 327. 329 et 345. Leipzig 1801. 4°.

Nom. officin. MENTHA CRISPA.

Pars usualis. *Herba.*

2. MENTHA PIPERITA.

Spicis obtusis, inferne interruptis; foliis petiolatis, subovatis, glabriusculis; calyce basi glaberrimo.

Planta perennis anglicana

Nom. officin. MENTHA PIPERITIS.

Pars usualis. *Herba.*

* MENTHA VIRIDIS.

Foliis sessilibus, lanceolatis, acutis, nudis; bracteis setaceis, dentibusque calycinis subhirsutis.

Planta perennis Germaniae, Angliae, Galliae, Helvetiae.

3. MENTHA PULEGIUM.

Floribus verticillatis; foliis ovatis; caule prostrato; pedicellis, calycibusque undique tomentosis, dentibus ciliatis.

Planta perennis, in locis humidis, culta in hortis noravicensibus.

Nom. officin. PULEGIUM.

Pars usualis. *Herba florens.*

VIII. GLECHOMA.

Antherarum singulum par in formam crucis connivens. Calyx quinquefidus.

1. GLECHOMA HEDERACEA.

Foliis reniformibus, crenatis.

 Plan-

Planta perennis, ubique frequens et culta.

Nom. officin. HEDERA TERRESTRIS.

Pars uſualis. *Herba.*

IX. MARRUBIUM.

Calyx hypocrateriformis, rigidus, decemſtriatus. Corollae labium ſuperius bifidum, lineare, rectum.

I. MARRUBIUM VULGARE.

Foliis ſubrotundo-ovatis, dentatis, rugoſo-venoſis; calycinis dentibus ſetaceis, uncinatis.

Planta perennis, in agris, ruderibus conſperſis, frequens; in hortis medicis culta.

Nom. officin. MARRUBIUM ALBUM.

Pars uſualis. *Herba.*

X. ORIGANUM.

Strobilus tetragonus, ſpicatus, calyces colligens. Corollae labium ſuperius erectum, planum; inferius tripartitum, laciniis aequalibus.

I. ORIGANUM VULGARE.

Spicis ſubrotundis, paniculatis, conglomeratis; bracteis, calyce longioribus, ovatis.

Planta perennis, per patriam frequens.

Nom. officin. ORIGANUM.

Pars uſualis. *Herba florens.*

2. ORIGANUM MAJORANA.

Spicis ſubrotundis, ternis, compactis, pedunculatis; foliis petiolatis, ellipticis, obtuſis, glabriusculis; radice annua.

Planta annua Europae meridionalis; in hortis culta nordvicenſibus aliisque botanicis.

Nom. officin. MAJORANA.

Pars uſualis. *Herba.*

XI. THYMUS.

Calycis bilabiati fauces villis clauſae.

1. THYMUS SERPYLLUM.

Floribus capitatis; caulibus repentibus, foliis planis, obtuſis, baſi ciliatis.

Frutex europaeus in locis aridis, apricis.

Nom. officin. SERPYLLUM.

Partes uſuales. *Summitates florentes.*

* THYMUS VILLOSUS.

Capitulis imbricatis, magnis; bracteis dentatis; foliis ſetaceis, piloſis.

Fruticulus luſitanicus.

2. THYMUS VULGARIS.

Erectus, foliis revolutis, ovatis; floribus verticillato-ſpicatis.

In locis excelſis ſaxoſis Hispaniae et Galliae inferioris creberrimus fruticulus, colitur in hortis.

Nom. officin. THYMUS.

Pars uſualis. *Herba florens.*

XII. MELISSA.

Calyx aridus, ſupra planiuſculus, labio ſuperiore ſubfastigiato. Corollae labium ſuperius ſubfornicatum, bifidum, labium inferius lobo medio cordato.

I. MELISSA OFFICINALIS.

Verticillis dimidiatis; bracteis oblongis, pedicellatis; foliis ovatis, acutis, ſerratis.

Planta perennis Europae auſtralis, in hortis norvicenſibus aliisque culta medicis.

Nom. officin. MELISSA.

Pars uſualis. *Herba.*

XIII. OCIMUM.

Calyx labio ſuperiore orbiculato; inferiore quadrifido. Corollae reſupinatae alterum labium quadrifidum; alterum indiviſum. Filamenta exteriora baſi proceſſum emittentia.

I. OCIMUM BASILICUM.

Foliis ovatis, glabris; calycibus ciliatis.

Planta Indiae indigena, annua, in hortis frequenter apud nos culta.

Nom. officin. BASILICUM.

Pars uſualis. *Herba.*

DIDYNAMIA

ANGIOSPERMIA.

I. DIGITALIS.

Calyx quinquepartitus. Corolla campanulata, quinquefida, ventricofa. Capfula ovata, bilocularis.

I. DIGITALIS PURPUREA.

Calycinis foliolis ovatis, acutis; corollis obtufis, labio fuperiore integro.

Planta biennis fylvestris, in hortis culta.

Nom. officin. DIGITALIS.

Partes ufuales. *Folia.*

CLASSIS XV.

TETRADYNAMIA

SILICULOSA.

I. COCHLEARIA.

Silicula emarginata, turgida, ſcabra; valvulis gibbis, obtuſis.

1. COCHLEARIA OFFICINALIS.

Foliis radicalibus cordato-ſubrotundis, caulinis oblongis, ſubſinuatis.

Planta annua, in aggeribus, collibusque maritimis frequens, nostratibus culta.

Nom. officin. COCHLEARIA.

Pars uſualis. *Herba recens.*

2. COCHLEARIA ARMORACIA.

Foliis radicalibus, lanceolatis, crenatis; caulinis inciſis.

Planta perennis, in hortis culta.

Nom. officin. ARMORACIA, RAPHANUS RUSTICANUS.

Pars uſualis. *Radix recens.*

TETRADYNAMIA

SILIQUOSA.

I. SISYMBRIUM.

Siliqua dehiscens valvulis rectiusculis. Calyx patens. Corolla patens.

1. SISYMBRIUM NASTURTIUM.

Siliquis declinatis; foliis pinnatis; foliolis ſubcordatis.

Planta biennis, ad foſſas et rivulos indigena.

Nom. officin. NASTURTIUM AQUATICUM.

Pars uſualis. *Herba recens.*

II. SINAPIS.

Calyx patens. Corollae ungues recti. Glandula inter ſtamina breviora et pistillum, interque longiora et calycem.

1. SINAPIS NIGRA.

Siliquis glabris, racemo appreſſis.

Planta annua ſativa.

Nom. officin. SINAPI.

Pars uſualis. *Semen.*

CLASSIS XVI.

MONADELPHIA

TRIANDRIA.

I. TAMARINDUS.

Calyx quadripartitus. Petala tria. Nectarium setis duobus brevibus sub filamentis. Stilus unicus. Legumen, pulpa repletum.

I. TAMARINDUS INDICA.

Arbor Arabiae et Indiae orientalis.

Nom. officin. TAMARINDUS.

Pars usualis. *Fructus.*

MONADELPHIA

POLYANDRIA.

I. ALTHAEA.

Calyx duplex; exterior sex-vel-novemfidus. Capsulae plurimae, monospermae.

I. ALTHAEA OFFICINALIS.

Foliis tomentosis, oblongo-ovatis, obsolete trilobis, dentatis.

Planta perennis, solo argillaceo humido sponte crescens. Colitur in hortis nordvicensibus, aliisque botanicis.

Nom.

Nom officin. ALTHAEA.

Partes usuales. *Radix, folia, flores.*

II. MALVA.

Calyx duplex, exterior triphyllus. Capsulae plurimae, monospermae.

1. MALVA ROTUNDIFOLIA.

Caule prostrato; foliis cordato-orbiculatis, obsolete quinquelobis; pedunculis fructiferis declinatis.

Planta annua, in hortis culta medicis.

Nom. officin. MALVA.

Partes usuales. *Folia, flores.*

2. MALVA SYLVESTRIS.

Caule erecto, herbaceo; foliis septemlobatis, acutis; pedunculis petiolisque pilosis.

Planta annua, in hortis culta.

Nom. officin. MALVA.

Partes usuales. *Folia, flores.*

CLAS-

CLASSIS XVII.

DIADELPHIA HEXANDRIA.

I. FUMARIA.

Calyx diphyllus. Corolla ringens. Filamenta duo, membranacea, ſingula Antheris tribus.

I. FUMARIA OFFICINALIS.

Caule ramoſo, diffuſo; ſiliquis globoſis, monoſpermis, retuſis; foliis ſupradecompoſitis, foliolis cuneiformi-lanceolatis, inciſis.

Planta annua, frequens.

Nom. officin. FUMARIA.

Pars uſualis. *Herba recens.*

DIADELPHIA OCTANDRIA.

I. POLYGALA.

Calyx pentaphyllus; foliolis duobus alaeformibus, coloratis. Legumen obcordatum, biloculare.

I. POLYGALA AMARA.

Floribus cristatis, racemoſis, alis calycinis trinerviis, obtuſis, corolla longioribus; caulibus erectiusculis; foliis obtuſis, radicalibus obovatis.

Plan-

Planta perennis montana Germaniae et Galliae meridionalis.

Nom. officin. POLYGALA AMARA.

Pars uſualis. *Radix.*

2. POLYGALA SENEGA.

Floribus imberbibus; ſpica terminali, filiformi; caule erecto, herbaceo, ſimplicisſimo; foliis oblongo-lanceolatis.

Planta perennis Virginiae et Penſylvaniae.

Nom. officin. SENEGA.

Pars uſualis. *Radix.*

DIADELPHIA

DECANDRIA.

I. PTEROCARPUS.

Calyx quinquedentatus. Legumen falcatum, foliaceum, varicoſum, ala cinctum, non dehiscens. Semina aliquot ſolitaria.

1. PTEROCARPUS SANTALINUS.

Foliis ternatis, ſubrotundis, retuſis, glaberrimis; petalis crenatis, undulatis.

Arbor altisſima in montibus ceylonicis et Indiae.

Nom. officin. SENTALUM RUBRUM.

Pars uſualis. *Lignum.*

II. SPAR-

II. SPARTIUM.

Stigma longitudinale, ſupra villoſum. Filamenta germini adhaerentia. Calyx deorſum productus.

1. SPARTIUM SCOPARIUM.

Foliis ternatis, ſolitariisque, oblongis; floribus axillaribus; leguminibus margine piloſis; ramis angulatis.

Fruticulus in locis arenoſis et elatis ſponte naſcens.

Nom. officin. GENISTA.

Partes uſuales. *Summitates.*

III. GEOFFROYA.

Calyx quinquefidus. Drupa ovata. Nucleus compreſſus.

1. GEOFFROYA SURINAMENSIS.

Inermis, foliolis oblongis, obtuſis, emarginatis.

Frutex ſurinamenſis.

Nom. officin. GEOFFROYA SURINAMENSIS.

Pars uſualis. *Cortex.*

2. GEOFFROYA INERMIS. (*a*)

Inermis, foliis lanceolatis.

Frutex, in Jamaica et Martinica ſponte creſcens.

Nom. officin. GEOFFROYA JAMAÏCENSIS.

Pars uſualis. *Cortex.*

IV. GLY-

(*a*) Aliorum *Geoffroya jamaïcenſis.*

IV. GLYCYRRHIZA.

Calyx bilabiatus; labium ſuperius tripartitum; labium inferius ſimplicisſimum. Legumen ovatum, compresſum.

1. GLYCYRRHIZA GLABRA.

Leguminibus glabris; floribus racemoſis; ſtipulis nullis; foliolis ovatis, ſubretuſis, ſubtus ſubglutinoſis.

Planta perennis, in Europa meridionali frequens.

Nom. officin. GLYCYRRHIZA, LIQUIRITIA.

Partes uſuales. *Radix, ſuccus,* ſive *extractum.*

2. GLYCYRRHIZA ECHINATA.

Leguminibus echinatis; floribus capitatis; ſtipulis lanceolatis; foliolis glabris, oblongis, mucronatis.

Planta perennis Rusſiae meridionalis.

Nom. officin. GLYCYRRHIZA, LIQUIRITIA.

Partes uſuales. *Radix, ſuccus,* ſive *extractum.*

V. ASTRAGALUS.

Legumen plerumque biloculare, gibbum. Semina biſerialia.

1. ASTRAGALUS TRAGACANTHA.

Frutescens, petiolis ſpinescentibus; foliolis ellipticis, incanis; pedunculis ſubquadrifloris, folia aequantibus; calycinis dentibus ovatis.

Frutex in Aragonia, ad maris littora Galliae auſtralis, Siciliae et Barbariae ſponte enascens.

Pars uſualis. *Tragacantha gummi.*

VI. TRI-

VI. TRIFOLIUM.

Flores fubcapitati. Legumen vix calyce longius, non dehiscens, deciduum.

I. TRIFOLIUM OFFICINALE. (*a*)

Leguminibus racemofis, nudis, difpermis, rugofis, acutis; ftipulis lanceolato-fubulatis, indivifis; caule erecto.

Planta biennis, per patriam frequens.

Nom. officin. MELILOTUS.

Partes ufuales. *Summitates florentes.*

VII. TRIGONELLA.

Vexillum et Alae fubaequales, patentes, forma corollae tripetalae.

I. TRIGONELLA FOENUM GRAECUM.

Leguminibus fesfilibus, ftrictis, erectiusculis, fubfalcatis, acuminatis; caule erecto.

Planta, in Europa meridionali annua.

Nom. officin. FOENUM GRAECUM.

Pars ufualis. *Semen.*

CLAS-

(*a*) Est *Trifolium Melilotus officinalis* Linnaei.

CLASSIS XVIII.

POLYADELPHIA

DECANDRIA.

I. THEOBROMA.

Calyx pentaphyllus. Petala quinque, fornicata. Nectarium urceolatum, exferens quinque cornicula. Filamenta quinque, quodlibet antheris duabus instructum. Stilus filiformis. Stigma quinquepartitum. Capsula quinquelocularis, evalvis. Semina, in pulpa butyracea nidulantia.

I. THEOBROMA CACAO.

Foliis integerrimis, glabris.

Arbor Americae calidioris indigena.

Nom. officin. CACAO.

Pars usualis. *Fructus.*

POLYADELPHIA

ICOSANDRIA.

I. CITRUS.

Calyx quinquefidus. Petala quinque, oblonga. Antherae viginti, filamentis connatis in varia corpora. Bacca novemlocularis.

1. CITRUS MEDICA.

Petiolis linearibus; foliis ovatis, acuminatis.

Arbor Europae auſtralis indigena.

Nom. officin. CITRUS.

Partes uſuales. *Fructus, horumque corticis pars exterior recens et ſicca.*

2. CITRUS AURANTIUM.

Petiolis alatis; foliis acuminatis; caule arboreo.

Arbor in Europa meridionali et in Oriente frequens; apud nos in hybernaculis culta.

Nom. officin. AURANTIUM CURASSAVICUM et HISPALENSE.

Partes uſuales. *Folia et flores, nondum aperti, recentes; fructus immaturi; fructus corticis exterior pars ſiccata, vel recens, flavedo.*

II. MELALEUCA.

Calyx quinquepartitus, ſemiſuperus. Corolla pentapetala. Filamenta multa, connata in quinque corpora. Stilus unicus. Capſula ſemivestita, trilocularis.

1. MELALEUCA LEUCADENDRON.

Foliis alternis, lanceolatis, acuminatis, falcato-obliquis, quinquenerviis; ramulis petiolisque glabris.

Arbor Indiae orientalis.

Pars uſualis. *Oleum Cajeput.*

POLYADELPHIA

POLYANDRIA.

I. HYPERICUM.

Calyx quinquepartitus. Petala quinque. Filamenta multa, in quinque phalanges basi connata. Capsula.

1. HYPERICUM PERFORATUM.

Floribus trigynis; caule ancipiti; foliis obtusis, pellucido-punctatis; foliolis calycinis lanceolatis.

Planta perennis ad vias et agrorum margines sponte nascens; colitur in hortis.

Nom. officin. HYPERICUM.

Partes usuales. *Summitates florentes.*

CLASSIS XIX.

SYNGENESIA

POLYGAMIA AEQUALIS.

I. LEONTODON.

Receptaculum nudum. Calyx duplex. Pappus ſtipitatus, piloſus.

I. LEONTODON TARAXACUM.

Calyce exteriore reflexo; ſcapo unifloro; foliis runcinatis, glabris, laciniis lanceolatis, dentatis.

Planta perennis, in paſcuis, ad vias frequentisſima.

Nom. officin. TARAXACUM.

Partes uſuales. *Herba, radix, eaeque recentes.*

II. CICHORIUM.

Receptaculum ſubpaleaceum. Calyx calyculatus. Pappus polyphyllus, paleaccus.

I. CICHORIUM INTYBUS.

Floribus axillaribus geminis, ſubſesſilibus; foliis runcinatis.

Planta biennis, frequenter culta.

Nom. officin. CICHORIUM.

Partes uſuales. *Radix, herba recens.*

* CICHORIUM ENDIVIA.

Pedunculis axillaribus, geminis, altero elongato, unifloro, altero brevisſimo, ſubquadrifloro; floribus capitatis; foliis oblongis denticulatis; ramis flexuoſis.

Planta annua, vel biennis, in India orientali ſponte naſcens, nobis copioſe culta.

III. ARCTIUM.

Receptaculum paleaceum. Calyx globoſus; ſquamis apice hamis inflexis. Pappus ſetoſo-paleaceus.

1. ARCTIUM LAPPA.

Foliis caulinis cordatis, petiolatis, denticulatis; calycibus laevibus.

Planta biennis, ubique obvia, in hortis nordvicenſibus, aliisque culta.

Nom. officin. BARDANA.

Pars uſualis. *Radix.*

SYNGENESIA

POLYGAMIA SUPERFLUA.

I. TANACETUM.

Receptaculum nudum. Pappus ſubmarginatus. Calyx imbricatus, hemisphaericus. Corollae radii obſoletae, trifidae.

1. TANACETUM VULGARE.

Foliis bipinnatis, incisis, serratis.

Planta perennis, in aggeribus frequens.

Nom. officin. TANACETUM.

Pars usualis. *Herba, flores.*

II. ARTEMISIA.

Receptaculum subvillosum, seu nudiusculum. Pappus nullus. Calyx imbricatus squamis rotundatis, conniventibus. Corollae radii nullae.

1. ARTEMISIA CONTRA.

Fruticosa, foliis palmatis, linearibus, minutis; panicula racemosa; floribus sessilibus.

Fruticulus in Persia sponte crescens.

Nom. officin. SANTONICUM.

Pars usualis. *Semen.*

2. ARTEMISIA JUDAÏCA.

Fruticosa, foliis obovatis, obtusis, lobatis, parvis; floribus paniculatis, pedicellatis.

Fruticulus in Syria et Palaestina habitans.

Nom. officin. SANTONICUM.

Pars usualis. *Semen.*

3. ARTEMISIA ABROTANUM.

Frutescens, caule stricto; foliis inferioribus bipinnatis, superioribus, pinnatis, capillaceis; calycibus pubescentibus, hemisphaericis.

Plan-

Planta perennis Europae meridionalis et Orientis.

Nom. officin. ABROTANUM.

Partes usuales. *Herba, summitates.*

4. ARTEMISIA ABSINTHIUM.

Foliis incanis, radicalibus triplicato-pinnatifidis, laciniis lanceolatis, dentatis, obtusis, caulinis bipinnatifidis, pinnatifidisve, laciniis lanceolatis, acutiusculis; floralibus indivisis, lanceolatis; floribus globosis, pedunculatis, nutantibus.

Planta perennis, colitur in hortis nordvicensibus, aliisque botanicis.

Nom. officin. ABSINTHIUM VULGARE.

Partes usuales. *Herba, summitates.*

5. ARTEMISIA MARITIMA.

Foliis niveo-tomentosis, caulinis pinnatis, linearibus, obtusis, rameis linearibus, simplicibus, obtusis; caule adscendente, ramoso, ramulis cernuis; floribus oblongis, tomentosis, sessilibus.

Planta perennis, in littoribus marinis, praesertim argillaceis, frequentissima.

Nom. officin. ABSINTHIUM MARITIMUM.

Partes usuales. *Herba, summitates.*

III. TUSSILAGO.

Receptaculum nudum. Pappus simplex. Calycis squamae aequales, discum aequantes, submenbranaceae. Corollae femineae lingulatae, vel edentulae.

 I. TUS-

1. TUSSILAGO FARFARA.

Scapo unifloro, ſubnudo, bracteato; flore radiato; foliis cordatis, angulatis, dentatis, ſubtus pubescentibus.

Planta perennis, ad foſſas in agris argillaceis et udis crebra.

Nom. officin. TUSSILAGO.

Pars uſualis. *Folia.*

IV. INULA.

Receptaculum nudum. Pappus ſimplex. Antherae, baſi in ſetas duas deſinentes.

1. INULA HELENIUM.

Foliis amplexicaulibus; ovatis, rugoſis: ſubtus tomentoſis, calycum ſquamis ovatis.

Planta perennis, in pratis ſucculentis et humidioribus; colitur in hortis nordvicenſibus aliisque.

Nom. officin. HELENIUM, ENULA.

Pars uſualis. *Radix.*

V. ARNICA.

Receptaculum nudum. Pappus ſimplex. Calyx foliolis aequalibus. Corollulae radii ſaepius filamentis quinque abſque antheris.

1. ARNICA MONTANA.

Foliis ovatis, integris, caulinis geminis, oppoſitis.

Planta perennis, indigena, in hortis culta.

Nom.

Nom. officin. ARNICA.

Partes ufuales. *Radix, flores.*

* INULA. (*a*)

I. INULA DYSENTERICA.

Foliis amplexicaulibus cordato-oblongis, nudis, ferratis, fubtus pilofis; caule pubescente, paniculato; ramis lateralibus, apice longioribus, patulis, calycinis fquamis fetaceis.

Planta perennis, in fosfis fubhumidis et ad vias in locis udis fponte nascens.

VI. MATRICARIA.

Receptaculum nudum cylindraceo-conicum. Pappus nullus. Calyx planus, imbricatus, fquamis, margine fcariofis.

I. MATRICARIA CHAMOMILLA.

Foliis bipinnatis; fquamis calycinis obtufiusculis.

Planta annua, in hortis nordvicenfibus aliisque medicis culta.

Nom. officin. CHAMAEMELUM VULGARE.

Partes ufuales. *Flores.*

VII. PY-

(a) Generis definitionem vide N°. IV. pag. 136.

VII. PYRETHRUM.

Receptaculum nudum. Pappus marginatus. Calyx hemisphaericus, imbricatus, ſquamis acutiuſculis, margine ſcarioſis.

1. PYRETHRUM PARTHENIUM. (*a*)

Foliis pinnatis, pinnis oblongis, obtuſis, pinnatifidis, dentatis, ſummis confluentibus; caule ramoſo; floribus corymboſis, radio calyce fere duplo longiore; pappo dentato.

Planta perennis, culta in hortis nordvicenſibus aliisque.

Nom. officin. MATRICARIA.

Partes uſuales. *Herba, ſummitates florentes.*

VIII. ANTHEMIS.

Receptaculum paleaceum. Pappus nullus vel margo membranaceus. Calyx hemisphaericus, ſubaequalis. Floſculi radii plures, quam quinque.

1. ANTHEMIS NOBILIS.

Foliis bipinnatis, foliolis tripartitis, lineari-ſubulatis, ſubvilloſis; caule baſi ramoſo.

Planta perennis Europae meridionalis, in hortis culta nordvicenſibus aliisque botanicis.

Nom. officin. CHAMAEMELUM ROMANUM.

Partes uſuales. *Flores.*

2. AN-

(*a*) Est *Matricaria Parthenium* Linnaei.

2. ANTHEMIS PYRETHRUM.

Foliis triplicato-pinnatis, foliolis linearibus; caule decumbente; ramis axillaribus unifloris.

Planta perennis Asiae et Africae, ad oras maris mediterranei sponte nascens.

Nom. officin. PYRETHRUM.

Pars usualis. *Radix.*

IX. ACHILLEA.

Receptaculum paleaceum. Pappus nullus. Calyx ovatus, imbricatus. Flosculi radii circiter quatuor.

1. ACHILLEA MILLEFOLIUM.

Foliis bipinnatis, glabriusculis, pinnarum laciniis linearibus, dentatis.

Planta perennis, indigena, frequentissima.

Nom. officin. MILLEFOLIUM.

Partes usuales. *Folia, summitates florentes.*

SYNGENESIA

POLYGAMIA FRUSTRANEA.

I. CENTAUREA.

Receptaculum setosum. Pappus simplex. Corollae radii infundibuliformes, longiores, irregulares.

1. CEN-

1. CENTAUREA BENEDICTA.

Calycibus duplicato-ſpinoſis, lanatis, involucratis; foliis ſemidecurrentibus, denticulato-ſpinoſis.

Planta annua, in inſulis Archipelagi frequens; in hortis nordvicenſibus aliisque culta.

Nom. officin. CARDUUS BENEDICTUS.

Partes uſuales. *Herba, ſummitates.*

S Y N G E N E S I A

M O N O G A M I A. (a)

I. V I O L A.

Calyx pentaphyllus. Corolla pentapetala, irregularis, postice cornuta. Capſula ſupera, trivalvis, unilocularis.

1. VIO-

(a) Celeberrimus WILLDENOW hunc ordinem e ſyſtemate ſexuali rejecit, plantas omnes, olim illi ſubordinatas, ad *Pentandriam Monogyniam* reducens; maximo, ut mihi videtur, jure, cum ſtirpes, quae huic jungebantur, toto habitu, ſtructura aliisque characteribus adeo differant a reliquis, ad *Syngeneſiam* pertinentibus, ut vix aliqua ratione eo referantur. Verum enimvero, quum plerique de re herbaria ſcriptores ordinem hunc nondum neglexerint, adeoque tyronibus ſit neceſſarium, illius characteres ſibi cognitos habere, eundem huic meo opusculo ſubjunctum malui, quam aliquid omiſiſſe videri.

1. VIOLA ODORATA.

Acaulis, foliis cordatis; ſtolonibus reptantibus.

Planta perennis, in hortis culta.

Nom. officin. VIOLA.

Partes uſuales. *Florum petala.*

2. VIOLA TRICOLOR.

Caule triquetro, diffuſo; foliis oblongis, inciſis; ſtipulis pinnatifidis.

Planta annua, frequens in locis arenoſis, in hortis culta.

Nom. officin. JACEA, VIOLA TRICOLOR.

Pars uſualis. *Herba.*

CLAS-

CLASSIS XX.

GYNANDRIA

DIANDRIA. (*a*)

I. ORCHIS.

Nectarium corniforme pone florem.

I. ORCHIS MASCULA. (*b*)

Bulbis indivisis; nectarii labio quadrilobo, crenulato; cornu obtuso; petalis dorsalibus reflexis.

In variis Europae et Asiae regionibus sponte enascens planta.

Nom. officin. SALEP.

Pars usualis. *Radix.*

* BUNIUM. (*c*)

Corolla uniformis. Umbella conferta. Fructus ovati.

I. BU-

(*a*) Classibus, quae jam sequuntur, celeberrimi WILLDENOW Species Plantarum deficiunt. Prae aliis in hisce secutus sum CAROLI à LINNÉ Systema Plantarum, curante JOANNE JACOBO REICHARD, et CAROLI à LINNÉ Systematis Vegetabilium Editionem tertiam, procuratam a C. H. PERSOON.

(*b*) Plures sunt *Orchidis* species, quarum radix usui medico colligitur; exempli loco autem *Orchidem masculam* nominasse sufficiat.

(*c*) Est genus ex secundo Ordine Classis quintae.

1. BUNIUM BULBOCASTANUM.

Foliis uniformibus; involucro polyphyllo.

Planta perennis, in Germaniae, Helvetiae, Galliae, Angliae agris et arvis ſponte naſcens.

G Y N A N D R I A

H E X A N D R I A.

I. A R I S T O L O C H I A.

Hexagyna. Calyx nullus. Corolla monopetala, lingulata, integra. Capſula ſexlocularis, infera.

1. ARISTOLOCHIA SERPENTARIA.

Foliis cordato-oblongis, planis; caulibus infirmis, flexuoſis, teretibus; floribus ſolitariis.

Planta perennis Virginiae et Carolinae.

Nom. officin. SERPENTARIA VIRGINIANA.

Pars uſualis. *Radix.*

2. ARISTOLOCHIA ROTUNDA.

Foliis cordatis, ſubſeſſilibus, obtuſis; caule infirmo; floribus ſolitariis.

Planta perennis Europae meridionalis.

Nom. officin. ARISTOLOCHIA ROTUNDA.

Pars uſualis. *Radix.*

G Y N A N D R I A

P O L Y A N D R I A.

I. A R U M.

Spatha monophylla, cucullata. Spadix ſupra nudus, inferne femineus, medio ſtamineus.

1. ARUM MACULATUM.

Acaule, foliis hastatis, integerrimis; ſpadice clavato.

Planta perennis, in nemoribus et umbroſis Europae temperatioris locis.

Nom. officin. ARUM.

Pars uſualis. *Radix recens.*

CLAS-

CLASSIS XXI.

MONOECIA

TETRANDRIA.

I. BETULA.

Masculinus flos. Calyx monophyllus, trifidus, triflorus. Corolla quadripartita.

Femineus flos. Calyx monophyllus, subtrifidus, biflorus. Semina utrinque membrana alata.

I. BETULA ALBA.

Foliis ovatis, acuminatis, serratis.

Arbor in sylvis frequens.

Nom. officin. BETULA.

Partes usuales. *Folia tenerrima.*

II. MORUS.

Masculinus flos. Calyx quadripartitus. Corolla nulla.

Femineus flos. Calyx tetraphyllus. Corolla nulla. Stili duo. Calyx baccatus. Semen unicum.

I. MORUS INDICA.

Foliis ovato-oblongis, utrinque aequalibus, inaequaliter serratis.

Arbor orientalis?

Pars usualis. *Radix,* quae *Lopeziana* dicitur.

MONOECIA

POLYANDRIA.

I. QUERCUS.

Masculinus flos. Calyx quinquefidus fere. Corolla nulla. Stamina quinque ad decem.

Femineus flos. Calyx monophyllus, integerrimus, fcaber. Corolla nulla. Stili duo ad quinque. Semen (Nux) unicum; ovatum.

1. QUERCUS ROBUR.

Foliis deciduis, oblongis, fuperne latioribus; finubus acutioribus, angulis obtufis.

Arbor, in Belgio maxime vulgaris.

Nom. officin. QUERCUS.

Pars ufualis. *Cortex.*

2. QUERCUS CERRIS.

Foliis oblongis, lyrato-pinnatifidis, laciniis transverfis, acutis, fubtus tomentofis.

Arbor, in Hispania et Auftria fponte nascens.

Partes ufuales. *Gallae quercinae.*

II. LIQUIDAMBAR.

Masculinus flos. Calyx communis, tetraphyllus. Corolla nulla. Filamenta numerofa.

Fe-

Femineus flos. Calyx in globum, tetraphyllus. Corolla nulla. Stili duo. Capſulae multae in globum, bivalves, polyſpermae.

I. LIQUIDAMBAR STYRACIFLUA.

Foliis palmato-angulatis, lobis indiviſis, acutis.

Arbor regionum calidarum Americae ſeptentrionalis.

Pars uſualis. *Balſamum* quod *Styrax liquida* vocatur.

M O N O E C I A

M O N A D E L P H I A.

I. C R O T O N.

Masculinus flos. Calyx cylindricus, quinquedentatus. Corolla pentapetala. Stamina decem ad quindecim.

Femineus flos. Calyx polyphyllus. Corolla nulla. Stili tres, biſidi. Capſula trilocularis. Semen unicum.

I. CROTON CASCARILLA.

Foliis lanceolatis, acutis, integerrimis, petiolatis, ſubtus tomentoſis; caule arboreo.

Frutex calidarum Americae regionum, in Peru et Paraguai frequens.

Nom. officin. CASCARILLA.

Pars uſualis. *Cortex.*

II. PINUS.

Masculinus flos. Calyx tetraphyllus. Corolla nulla. Stamina plurima. Antherae nudae.

Femineus flos. Calyx ſtrobilus; ſquama biflora. Corolla nulla. Piſtillum unicum. Nux ala membranacea excepta.

1. PINUS SYLVESTRIS.

Foliis geminis, primordialibus ſolitariis, glabris.

Arbor Europae borealis frequentisſima, nobis culta.

Partes uſuales. *Colophonium. Reſina communis, alba et flava Pix ſolida et liquida. Terebinthinae oleum.*

2. PINUS ABIES.

Foliis ſolitariis, ſubulatis, mucronatis, laevibus, bifariam verſis.

Arbor frequentisſima in ſylvis borealibus, in Belgio culta.

Partes uſuales. *Pix ſolida et liquida Reſina pini. Terebinthinae oleum.*

3. PINUS LARIX.

Foliis fasciculatis, obtuſis.

Arbor in alpibus Helvetiae, aliisque ſponte naſcens; nobis culta.

Pars uſualis. *Balſamum,* quod *Terebinthina laricina,* ſeu *veneta* dicitur.

III. RI-

III. RICINUS.

Masculinus flos. Calyx quinquepartitus. Corolla nulla. Stamina numerofa.

Femineus flos. Calyx tripartitus. Corolla nulla. Stili tres, bifidi. Capfula trilocularis. Semen unicum.

I. RICINUS COMMUNIS.

Foliis peltatis, fubpalmatis, ferratis.

Planta annua, in infulis Indiae occidentalis, in America auftrali, India orientali, Africa et Europa calidiori.

Nom. officin. RICINUS VULGARIS, feu CATAPUTIA MAJOR.

Partes ufuales. *Semen, oleum.*

M O N O E C I A

S Y N G E N E S I A.

I. BRYONIA.

Masculinus flos. Calyx quinquedentatus. Corolla quinquepartita. Filamenta tria.

Femineus flos. Calyx quinquedentatus. Corolla quinquepartita. Stilus quadrifidus. Bacca fubglobofa, polyfperma.

I. BRYONIA ALBA.

Foliis palmatis, utrinque callofo-fcabris; floribus monoecis.

Planta perennis, in locis umbrosis frequens.

Nom. officin. BRYONIA.

Pars usualis. *Radix.*

2. BRYONIA DIOECA.

Foliis palmatis, utrinque calloso-scabris; floribus dioecis.

Planta perennis ad pagos et sepes.

Nom. officin. BRYONIA.

Pars usualis. *Radix.*

II. CUCUMIS.

Masculinus flos. Calyx quinquedentatus. Corolla quinquepartita. Filamenta tria.

Femineus flos. Calyx quinquedentatus. Corolla quinquepartita. Pistillum trifidum. Bacca trilocularis; loculamentis subdivisis, gelatina farctis. Semina arguta.

1. CUCUMIS COLOCYNTHIS.

Foliis multifidis; baccis globosis, glabris.

Planta annua, climatis calidioris, circa Aleppo frequens.

Pars usualis. *Fructus*, cui *Colocynthis* nomen est.

2. CUCUMIS SATIVUS.

Foliorum angulis rectis; baccis oblongis, scabris.

Planta annua ignotae patriae; copiosissima in hortis colitur.

Nom. officin. CUCUMIS.

Pars usualis. *Semen.*

CLAS-

CLASSIS XXII.

DIOECIA

DIANDRIA.

I. SALIX.

Masculinus flos. Amenti ſquamae. Corolla nulla. Glandula baſeos nectarifera.

Femineus flos. Amenti ſquamae. Corolla nulla. Stilus bifidus. Capſula unilocularis, bivalvis. Semina pappoſa.

1. SALIX ALBA.

Foliis lanceolatis, acuminatis, ſerratis, utrinque pubescentibus; ſerraturis infimis glanduloſis.

Ad foſſas frequens; fere ubique culta.

Nom. officin. SALIX ALBA.

Pars uſualis. *Ramorum biennium et triennium cortex.*

2. SALIX PENTANDRA.

Foliis ſerratis, glabris, floribus pentandris.

In collibus maritimis prope Harlemum aliisque ſponte naſcens.

Nom. officin. SALIX LAUREA.

Pars uſualis. *Ramorum biennium et triennium cortex.*

D I O E C I A

T E T R A N D R I A.

I. B R U C E A. (a)

Masculinus flos. Calyx tetraphyllus, five quadripartitus. Petala quatuor. Nectarium receptaculiforme, quadrilobatum. Stamina quatuor.

Femineus flos. Calyx, Corolla et Nectarium, ut in mare. Germina quatuor, supera.

I. BRUCEA FERRUGINEA. (b)

Arbor, in Abysſinia ſponte naſcens.

Nom. officin. ANGUSTURA.

Pars uſualis. *Cortex?* (c)

DIOE-

(a) Vide CAROLI LUDOVICI L'HERITIER *Stirpes Novas, aut minus cognitas, Pariſiis Anno* 1784. *in lucem editas pag.* 19. *Tab X.* et cum eo confer CAROLI a LINNÉ *Syſtema Naturae, Tom. II. Part I. pag.* 286. *Editionis Gmelinianae*, ubi generis Character esſentialis quodammodo mutatus legitur.

(b) Est *Brucea antidyſenterica* Milleri. Vide J. F. MILLER *Icones coloratas animalium et plantarum Tab.* 25.

(c) Confer quae de hujus corticis origine notavi pag. 106 et 107. nota (a) *Samml. für prakt. Aerzte Tom. XIV. pag.* 436. vel denique M. MATHIEU ROUCH in l'Eſprit des Journaux Tom. VIII. pag. 130 et ſeqq. titulo, *Obſervation ſur une nouvelle écorce fébrifuge.*

D I O E C I A

P E N T A N D R I A

I. C A N N A B I S.

Masculinus flos. Calyx quinquepartitus. Corolla nulla.

Femineus flos. Calyx monophyllus, integer, latere hians. Corolla nulla. Stili duo. Nux bivalvis, intra calycem claufum.

I. CANNABIS SATIVA.

Foliis oppofitis.

Planta annua Europae borealis, nostratibus culta.

Nom. officin. CANNABIS.

Pars ufualis. *Semen.*

II. P I S T A C I A.

Masculinus flos. Amenti calyx quinquefidus. Corolla nulla.

Femineus flos diftinctus. Calyx trifidus. Corolla nulla. Stili duo. Drupa monofperma.

I. PISTACIA LENTISCUS.

Foliis abrupte pinnatis; foliolis lanceolatis.

Arbor infularum Archipelagi.

Pars ufualis. *Refina*, quae *Mastiche* dicitur.

D I O E C I A
H E X A N D R I A.

I. S M I L A X.

Masculinus flos. Calyx hexaphyllus. Corolla nulla.

Femineus flos. Calyx hexaphyllus. Corolla nulla. Stili tres. Bacca trilocularis. Semina duo.

1. SMILAX CHINA.

Caule aculeato, teretiusculo; foliis inermibus, ovato-cordatis, quinquenerviis.

Frutex Indiae orientalis, in imperio chinensi frequens.

Nom. officin. CHINA.

Pars usualis. *Radix.*

2. SMILAX SARSAPARILLA.

Caule aculeato, angulato; foliis inermibus ovatis, retuso-mucronatis, trinerviis.

Planta perennis americana, in mexicana et brasiliensi regionibus frequens.

Nom. officin. SARSAPARILLA.

Pars usualis. *Radix.*

DIOE-

D I O E C I A.

O C T A N D R I A.

I. P O P U L U S.

Masculinus flos. Amenti calycis lamina lacera. Corolla turbinata, obliqua, integra.

Femineus flos. Amenti calyx et corolla maris. Stigma quadrifidum. Capſula bilocularis. Semina multa, pappoſa.

I. POPULUS NIGRA.

Foliis deltoïdibus, acuminatis, ſerratis.

Arbor, in collibus maritimis et pasſim ad vias crescens.

Nom. officin. POPULUS.

Partes uſuales. *Oculi,* ſeu *gemmae.*

D I O E C I A

D O D E C A N D R I A.

I. M E N I S P E R M U M.

Masculinus flos. Petala quatuor exteriora, octo interiora. Stamina ſedecim.

Femineus flos Corolla maris. Stamina octo ſterilia. Baccae binae, monoſpermae.

I. ME-

1. MENISPERMUM PALMATUM. (*a*)

Nom. officin. COLUMBO.

Pars ufualis. *Radix.*

D I O E C I A

M O N A D E L P H I A.

I. J U N I P E R U S.

Masculinus flos. Amenti calyx fquamae. Corolla nulla. Stamina tria.

Femineus flos. Calyx tripartitus. Petala tria. Stili tres. Bacca trifperma, tribus tuberculis calycis inaequalis.

1. JUNIPERUS COMMUNIS.

Foliis ternis, patentibus, mucronatis, bacca longioribus.

Arbor, feu frutex in fabulofis patriae locis fponte nascens.

Nom. officin. JUNIPERUS.

Partes ufuales. *Lignum, baccae, refina,* quae *Sandaraca* (*b*) dicitur.

2. JU-

(*a*) Vid. Obfervation fur une nouvelle écorce fébrifuge; par M. MATTHIEU ROUCH, membre du jury médical, à Limoux, dans l'Efprit des Journaux. Tom. VIII. Avril 1805. pag. 133. nota (1)

(*b*) In Diario botanico Confiliarii SCHRADER legimus : „ die *Refina Sandarac*, die, wie man bisher glaubte, von *Juniperus communis* ge-

2. JUNIPERUS LYCIA.

Foliis ternis, undique imbricatis, ovatis, obtusis.

Arbor orientalis.

Pars usualis. *Resina,* quae *Olibani* et *Thuris* nomine vulgo innotescit.

3. JUNIPERUS THURIFERA.

Foliis quadrifariam imbricatis, acutis.

Arbor, in India orientali habitans.

Pars usualis. *Resina,* quae pharmacopolis *Olibanum,* vel *Thus* dicitur, pro ratione formae et habitus, quibus se offert.

4. JUNIPERUS OXYCEDRUS.

Foliis ternis, patentibus, mucronatis, bacca brevioribus.

Arbor, in oris Africae mediterraneis frequens.

Pars usualis. *Resina,* quae *Sandaraca* vocatur (*a*).

II. MYRISTICA.

Masculinus flos. Calyx trifidus, coriaceus. Corolla nulla. Filamentum columnare. Antherae tres, vel plures, connatae.

Fe-

gewonnen würde, wird nach Herrn SCHOUSBOE's Bermerkung aus einer *Thuia* erhalten, welche Herr Profr. VAHL in 2ten Theile seiner *Symb. bot.* unter dem Namen *articulata* beschreibt." Confer Journal für die Botanik von Medicinalrath SCHRADER. Erstes Stück, pag. 220. Gottingae 1800. et Bibliotheque de Physique, Medicine et Oeconomie 3me Cahier. Desfontaines Flora Atlantica II. pag. 353.

(*a*) Vide notam (*b*) pag. 156.

Femineus flos. Stilus brevisfimus. Stigmata duo. Capfula carnofa, tandem coriacea, bivalvis. Semen nucamentaceum, arillo multifido vestitum, albumine ruminato. (*a*)

I. MYRISTICA MOSCHATA. (*b*)

Foliis lanceolatis; fructu glabro.

Arbor infulae Bandae, inter Moluccas celebris.

Partes ufuales. *Nucleus*, ejus involucrum, *Macis* dictum, et *oleum*, quod *oleum Mofchatae* vel *Nucistae* dicunt.

CLAS-

(*a*) Vid. JO. CHRIST. CRAMER. Enumeratio Plantarum, quae in Syftemate Sexuali Linnaeano eas Clasfes et Ordines non obtinent, in quibus fecundum Numerum et Structuram genitalium reperiri debent. pag. 203. Marburgi-Cattorum, 1803.

(*b*) Est *Myristica aromatica* Thunbergii. et *Myriftica officinalis* Jacquini.

CLASSIS XXIII.

POLYGAMIA

MONOECIA.

I. VERATRUM.

Hermaphroditus. Calyx nullus. Corolla hexapetala. Stamina ſex. Piſtilla tria. Capſulae tres, polyſpermae.

Mas. Calyx nullus. Corolla hexapetala. Stamina ſex. Piſtillorum rudimentum.

1. VERATRUM ALBUM.

Racemo ſupradecompoſito; corollis erectis.

Planta perennis, in montoſis Auſtriae aliisque locis, etiam America ſeptentrionali creſcens.

Nom. officin. HELLEBORUS ALBUS, VERATRUM.

Pars uſualis. *Radix.*

2. VERATRUM SABADILLA. (*a*)

Racemo ſpicato ſimplici; floribus ſecundis, pedunculatis, ſubnutantibus.

Planta perennis mexicana.

Nom. officin. SABADILLA.

Pars uſualis. *Semen.*

II. MI-

(*a*) Confer RETZII Obſs. bot. II. pag. 31. et CAROLI *a* LINNÉ Syſtema Naturae cura JO. FRID. GMELIN. Tom. 2. Part. 1. pag. 589. Lipſiae 1791.

II. MIMOSA.

Hermaphroditus. Calyx quinquedentatus. Corolla quinquefida. Stamina quinque vel plura. Piſtillum unicum. Legumen compreſſum.

Mas. Calyx quinquedentatus. Corolla quinquefida. Stamina quinque, decem, plura.

1. MIMOSA NILOTICA.

Spinis ſtipularibus patentibus; foliis bipinnatis, partialibus extimis glandula interſtinctis; ſpicis globoſis pedunculatis.

Arbor, in variis Africae regionibus frequens.

Pars uſualis. *Gummi arabicum.*

2. MIMOSA CATHECHU.

Spinis ſtipularibus; foliis bipinnatis, multijugis; glandulis partialium ſingulis; ſpicis axillaribus geminis, vel ternis, pedunculatis.

Arbor bengalenſis.

Pars uſualis. *Extractum gummi-reſinoſum, Catechu.* ſeu *Terra japonica* dictum.

III. STALAGMITIS.

Masculinus flos. Calyx tetra-vel-hexaphyllus. Corolla tetra-vel-hexapetala. Stamina numeroſa, receptaculo carnoſo, quadrangulari inſerta, ſubinde polyadelpha. Rudimentum ſtili ſubinde. Stigma echinatum.

Her-

Hermaphroditus flos. Calyx, corolla et ſtamina, ut in masculo. Stigma tri-vel-quadrilobatum. Bacca globoſa, ſtilo et ſtigmate coronata.

I. STALAGMITIS CAMBOGIOÏDES. (*a*)

Arbor Indiae orientalis, in ditione ſiamenſi frequens.

Pars uſualis. *Gummi-reſina*, cui nomen est *Gambogia*, ſeu *Gummi-Guttae*.

POLYGAMIA

DIOECIA.

I. FRAXINUS.

Hermaphroditus. Calyx nullus, vel quadripartitus. Corolla nulla vel tetrapetala. Stamina duo. Piſtillum unicum. Samara.

Femina. Piſtillum unicum. Samara.

I. FRAXINUS EXCELSIOR.

Foliolis ſerratis; floribus apetalis.

Arbor, in ſylvis frequens.

Nom. officin. FRAXINUS.

Pars uſualis. *Cortex.*

2. FRAXI-

(*a*) Est *Guttaefera vera* Königii. Vid. JO. ANDREAE MURRAY, Commentatio de arboribus, Gummi Guttae fundentibus, nominatim ea, quae verum erogat; ſubiunctis aliquot aliis obſervationibus botanicis; in *Commentationibus Societatis Regiae Scientiarum Gottingenſis.* Vol. IX. pag. 169. et ſeqq. Gottingae 1789.

2. FRAXINUS ORNUS.

Foliolis ſerratis; floribus corollatis.

Arbor, in Calabria et Sicilia frequens.

Pars uſualis. *Manna.*

3. FRAXINUS ROTUNDIFOLIA. (*a*)

Foliolis ovalibus, crenatis, undulatis.

Arbor, in Calabria et Sicilia ſponte naſcens.

Pars uſualis. *Manna.*

POLYGAMIA
TRIOECIA.

I. FICUS.

Receptaculum commune turbinatum, carnoſum, connivens, occultans floſculos vel in eodem, vel diſtincto.

Mas. Calyx tripartitus. Corolla nulla. Stamina tria.

Femina. Calyx quinquepartitus. Corolla nulla. Piſtillum unicum. Semen unicum.

1. FICUS CARICA.

Foliis palmatis.

Arbor, in Europa calidiori ſponte creſcens.

Nom. officin. CARICA, FICUS.

Partes uſuales. *Fructus ſiccati.*

CLAS-

(*a*) Confer CAROLI a LINNÉ Syſtema Naturae, l. c. pag. 75.

CLASSIS XXIV.

CRYPTOGAMIA.

FILICES.

I. POLYPODIUM.

Fructificationes in punctis subrotundis, sparsis per discum frondis.

1. POLYPODIUM FILIX MAS.

Frondibus bipinnatis; pinnis obtusis crenulatis; stipite paleaceo.

In sylvis et locis umbrosis frequens.

Nom. officin. FILIX MAS.

Pars usualis. *Radix.*

II. LYCOPODIUM. (*a*)

Fructificationes in axillis foliorum, vel squamarum sessiles, bivalves.

1. LYCOPODIUM CLAVATUM.

Foliis sparsis, filamentosis; spicis teretibus; pedunculis geminis.

Pas-

(*a*) *Lycopodii* genus a multis inter *Muscos* relatum, ab aliis ad *Filices* pertinere censetur; ab aliis denique meliori, ut mihi quidem videtur, judicio sui ordinis planta habetur; quem autem ob rationes, in praefatione relatas, negligere coacti sumus.

Passim in patriae nostrae sylvis occurrit.

Nom. officin. LYCOPODIUM.

Partes usuales. *Semina.*

CRYPTOGAMIA.

ALGAE.

I. LICHEN.

Mas. Receptaculum subrotundum, planiusculum, nitidum.

Femina. Farina foliis adspersa.

1. LICHEN ISLANDICUS.

Foliaceus, adscendens, laciniatus; marginibus elevatis, ciliatis.

Perennis, in Europae sylvis sterilissimis, borealibus.

Nom. officin. LICHEN ISLANDICUS.

Pars usualis. *Tota planta.*

CRYPTOGAMIA.

FUNGI.

I. BOLETUS.

Fungus horizontalis, subtus porosus.

1. BOLETUS IGNIARIUS.

Acaulis, pulvinatus, laevis, poris tenuissimis.

In

In truncis variarum arborum.

Nom. officin. AGARICUS QUERNUS.

Pars ufualis. *Totus fungus.*

II. LIJCOPERDON.

Fungus fubrotundus, feminibus farinaceis repletus.

I. LYCOPERDON BOVISTA.

Subrotundum, lacerato-dehiscens.

In pratis et pascuis fterilibus.

Nom. officin. BOVISTA.

Pars ufualis. *Totus fungus.*

E R R A T A.

Pag.	55.	lin. 15	*Rad x.*	lege	*Radix.*
——	56.	— 6	*Rhodum*	——	*Rhodium*
——	66.	— 24	iu	——	in
——	78.	— 5	ſubaequali	——	ſubaequalis
——	136.	— 21	ab que	——	absque

CLAVIS
SYSTEMATIS SEXUALIS.

NUPTIAE PUBLICAE.

MONOCLINIA.

DIFFINITAS.

INDIFFERENTISMUS.

1. MONANDRIA.
2. DIANDRIA.
3. TRIANDRIA.
4. TETRANDRIA.
5. PENTANDRIA.
6. HEXANDRIA.
7. HEPTANDRIA.
8. OCTANDRIA.
9. ENNEANDRIA.
10. DECANDRIA.
11. DODECANDRIA.
12. ICOSANDRIA.
13. POLYANDRIA.

SUBORDINATIO.

14. DIDYNAMIA.
15. TETRADYNAMIA.

AFFINITAS.

16. MONADELPHIA.
17. DIADELPHIA.
18. POLYADELPHIA.
19. SYNGENESIA.
20. GYNANDRIA.

DICLINIA.

21. MONOECIA.
22. DIOECIA.
23. POLYGAMIA.

NUPTIAE CLANDESTINAE.

24. CRYPTOGAMIA.

CLASSES ET ORDINES SYSTEMATIS SEXUALIS.

CLASSES.	ORDINES.
1. MONANDRIA.	MONOGYNIA.
2. DIANDRIA.	DIGYNIA.
3. TRIANDRIA.	TRIGYNIA.
4. TETRANDRIA.	TETRAGYNIA.
5. PENTANDRIA.	PENTAGYNIA.
6. HEXANDRIA.	HEXAGYNIA.
7. HEPTANDRIA.	HEPTAGYNIA.
8. OCTANDRIA.	OCTOGYNIA.
9. ENNEANDRIA.	ENNEAGYNIA.
10. DECANDRIA.	DECAGYNIA.
11. DODECANDRIA.	DODECAGYNIA.
12. ICOSANDRIA.	POLYGYNIA.
13. POLYANDRIA.	

14. DIDYNAMIA.
- GYMNOSPERMIA.
- ANGIOSPERMIA.

15. TETRADYNAMIA.
- SILICULOSA.
- SILIQUOSA.

16. MONADELPHIA.
17. DIADELPHIA.
18. POLYADELPHIA.
- TRIANDRIA.
- TETRANDRIA.
- PENTANDRIA.
- HEXANDRIA.
- HEPTANDRIA.
- OCTANDRIA.
- ENNEANDRIA.
- DECANDRIA.
- DODECANDRIA.
- ICOSANDRIA.
- POLYANDRIA.

CLASSES.	ORDINES.

19. SYNGENESIA.
- POLYGAMIA.
  - AEQUALIS.
  - SPURIA.
    - SUPERFLUA.
    - FRUSTRANEA.
    - NECESSARIA.
    - SEGREGATA.
- MONOGAMIA.

20. GYNANDRIA.
- DIANDRIA.
- TRIANDRIA *cet.*

21. MONOECIA.
22. DIOECIA.
- MONANDRIA.
- DIANDRIA.
- TRIANDRIA.
- TETRANDRIA.
- PENTANDRIA.
- ICOSANDRIA.
- POLYANDRIA.
- MONADELPHIA.
- SYNGENESIA.
- GYNANDRIA.

23. POLYGAMIA.
- MONOECIA.
- DIOECIA.
- TRIOECIA.

24. CRYPTOGAMIA.
- FILICES.
- MUSCI.
- ALGAE.
- FUNGI.

G. VROLIK

CATAL.

PLANTARUM

MEDICINAL.

G. VROLIK

CATAL.

PLANTARUM

MEDICINAL.